

MONOGRAFIA COMUNITÀRIA DEL BARRI DE MARIANAO

Sant Boi de Llobregat

ÍNDEX

PRÒLEG

CRÉDITS

INTRODUCCIÓ

BLOC I ANÁLISI I CONTEXTUALITZACIÓ DEL MUNICIPI

I.1. CARACTERÍSTIQUES DEL TERRITORI "Sant Boi de Llobregat"

I.1.1 EVOLUCIÓ HISTÒRICA I SOCIAL DE LA VILA

I.1.2 SITUACIÓ GEOGRÀFICA

I.1.3 ELS BARRIS DE SANT BOI DE LLOBREGAT

I.2 EL BARRI DE MARIANAO. ORÍGENS I EVOLUCIÓ URBANA

I.2.1 LÍMITS GEOGRÀFICS

I.2.2 EL CREIXEMENT DEMOGRÀFIC

I.2.3 LA URBANITZACIÓ DEL BARRI

a) Barris colindants amb Marianao

I.3 URBANISME I INFRAESTRUCTURES

I.3.1 L' EXPANSIÓ URBANÍSTICA

I.3.2 LA LLUITA PER LA ILLORA DEL BARRI

I.4 L'ESTRUCTURA SOCIOECONÒMICA DEL BARRI

I.5 L'EVOLUCIÓ SOCIAL I POLÍTICA

I.6 POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL A MARIANAO

I.6.1 LA PROBLEMÀTICA DEL BARRI

BLOC II SECTOR EN LA QUE ESTA ORGANITZADA LA SOCIETAT

II.1 L'ECONOMIA I EL MERCAT LABORAL

II.1.1 MODEL ECONÒMIC

II.1.2 MERCAT DE TREBALL

II.1.3 L'ACTIVITAT ECONÒMICA

a) Inactivitat

b) Situació professional

c) Sectors d'activitat

d) Professió

II.1.4 EL COMERÇ

II.2 HABITATGE

II.2.1 LA POBLACIÓ I LES LLARS A SANT BOI

a) Nombre de persones de la llar

b) Composició de les llars segons el nombre de fills

c) Llars universals

PRÓLEG

El present recull evidència la interacció dels processos humans i socials que es donen al territori, per poder així identificar l'estat de la convivència del territori eliminant els factors de risc i atenent millor les demandes amb la nostra intervenció. Quan treballem amb la col·lectivitat, cal tenir en compte la gestió dels conflictes, i la relació que se'ls dona entre la ciutadania que coexisteix o conviu en una mateix territori per fomentar la cohesió social.

Hem de comptar amb els actors, que conformen el nostre territori, la responsabilitat de l'administració local, com és la seva política i quins serveis posa a disposibilitat dels ciutadans, els recursos tècnics (institucions públiques i privades), i la població agrupada o no, del nostre municipi i com s'implica en ell (Plans de barri comunitari, associacions de veïns, associacions per àmbits i edats, etc), donant-li el paper adequat a cadascun d'ells. Devem partir també d'algunes dades existents i estadístics que ens facin conèixer la situació per arribar a un diagnòstic comunitari amb prioritats.

Aquest Estudi Previ de l'estat de la convivència pretén apropar una visió integral del territori del Barri de Marianao del municipi de Sant Boi de Llobregat a la interculturalitat, considerant-la com a fenomen social. La situació actual de la incertesa donada amb les situacions de crisi, hem d'afrontar, prevenir i donar resposta a les necessitats actuals amb compromís comunitari.

CRÈDITS

Elaboració

Equip d'Intervenció Comunitària Intercultural MarianaoTéCor

Assessorament

Marco Marchioni. Assessor del Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural.

Jose Àlamo. Coordinador de la Direcció Científica del Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural.

Fernando. Referent Tècnic de la Direcció Científica del Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural.

5

COL·LOQUIS INDIVIDUALS

- PDC CASAL DE BARRI MARIANAO
- IES MARIANAO
- AMPA ESCOLA LLOR
- ASSOCIACIÓ COMERCIANTS "UNA GRAN BOTIGA"
- SERVEIS SOCIALS
- CASAL DE BARRI MARIANAO
- ESGLÈSIA EVANGÈLICA

COL·LOQUIS A PARTITS POLÍTICS:

- PXC (Plataforma per Catalunya)
- CIU (Convergència i Unió)
- PP (Partit Popular)
- ERC (Esquerra Republicana de Catalunya)

COL·LOQUIS EQUIP DE GOVERN:

ICV:

- Regidora de Cooperació, Solidaritat i Pau
- 6è Tinent d'alcalde i Regidor de Medi Ambient, entorn natural i Salut Pública.
- 2n Tinent d'alcalde. Àrea Educació i civisme. Regidor del barri Marianao.

PSC:

- Regidora de Cultura
- 5ª tinent d'alcalde. Àrea Territori i Ciutadania.
- Regidora Xarxes socials i comunitàries. Mobilitat, transport i aparcament. Coordinadora de Consells de districte.
- 1r tinent d'alcalde titular. Àrea de Governança i Ciutadania.

COL·LOQUIS TÈCNICS AJUNTAMENT:

- CAP UNITAT DE JOVENTUT
- TÈCNICA UNITAT INCLUSIÓ SOCIAL I IGUALTAT
- CAP DEPARTAMENTO DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA I PROXIMITAT

COL·LOQUIS GRUPALS

- CENTRE OBERT DON BOSCO
- SEMILLA DE TRIGO
- CEIP ANTONI GAUDÍ
- CEIP MARIANAO
- ASSOCIACIÓ PLATAFROMA TDAH
- ASSOCIACIÓ COMERCIANTS "UNA GRAN BOTIGA"
- ENTRE TELAS
- CAN MASSALLERA-Tècnica
- LA FACTORIA JOVE
- COL·LECTIU DE JOVES CJV
- ASSOCIACIÓ DE VEÏNS MARIANAO-POBLET
- ASSOCIACIÓ DE DONES ESCLAT
- CNL Eramprunyà (CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA)
- MOSSOS D'ESQUADRA SANT BOI
- SERVEIS SOCIALS
- FUNDACIÓ MARIANAO
- ASSOCIACIÓ EQUILIBRI
- POLICIA LOCAL
- ASSEMBLEA DEL BORI
- CENTRE OBERT DON BOSCO (Escola Salesiana)
- PUNT D'INFORMACIÓ JUVENIL "EL PUNT"
- CENTRE CÍVIC OLIVERA
- ESCOLA BALMES
- AMPA IES MARIANAO
- COL·LECTIU SUMA
- CEIP VICENTE FERRER
- CENTRE DE DIA BENITO MENNI
- SEMILLA DE TRIGO

COL·LOQUIS INDIVIDUALS

- HOSPITAL DE SANT BOI-PARC SANITARI SANT JOAN DE DÉU
- HOSPITAL BENITO MENNI-GERMANES HOSPITALÀRIES
- CAP MONTCLAR
- ASS VIURE L'ICTUS
- ASS ARAMIS
- POLIESPORTIU L'OLIVERA
- CD MARIANAO POBLET
- FUTBOL CLUB SANTBOIÀ
- ESCOLA LLOR
- ESCOLA SANT JOSEP (INFANTIL, PRIMARIA I SECUNDÀRIA)
- ESCOLA BRESSOL MUNICIPAL LA MERCÈ
- CEIP BENVIURE
- AMPA BENVIURE
- CEIP ANTONI GAUDÍ

- AMPA ANTONI GAUDÍ
- ESCOLA SALESIANA
- ESCOLA SANTO TOMÁS
- ESPLAI ARRELS
- ASS TOTS SOM SANTBOIANS
- HOTEL D'ENTITATS
- CORESSA
- PARRÒQUIA DE SANT BALDIRI

*Amb la col·laboració dels veïns i veïnes del barri de Marianao (20)

INTRODUCCIÓ

A continuació es presenta la Monografia Comunitària realitzada en el marc del projecte comunitari Marianao TéCor. Aquesta Monografia s'ha configurat com un diagnòstic comunitari realitzat per tota la comunitat de Marianao, barri del municipi de Sant Boi de Llobregat en el qual es centra aquest projecte.

El present document pretén ésser un document complet i real, de manera que en ell s'ha donat molta importància tant a les dades objectives, quantitatives que s'han obtingut de diversos estudis i estadístiques, com a la informació subjectiva que s'ha obtingut a partir de donar veu a la pròpia comunitat per contrastar aquestes dades amb la visió i opinió de les persones i col·lectius que configuren la nostra comunitat.

8

Per fer-ho s'ha partit d'una metodologia participativa, garantint que tothom tingui veu, i que contempla tenir en compte els tres protagonistes de la comunitat; la ciutadania, els recursos tècnics i l'administració pública. D'aquesta manera s'han establert espais de col·loqui, tant individuals com grupals, que ens han permès recollir la informació subjectiva que posteriorment s'ha contrastat amb les dades objectives i estadístiques disponibles. El resultat d'aquest contrast és el document que presentem a continuació.

Per les pròpies característiques de la seva naturalesa i elaboració, aquest document és viu i obert a patir canvis i ampliacions fruit de nous processos de diagnòstic que ens ajudin a ampliar la informació que hem pogut recollir fins al moment actual.

El més importnat, és que aquest document pretén ser la base i el punt de partida per garantir una transformació social i real del nostre barri, a partir de la implicació de tots els agents, persones, grups, col·lectius, administració, recursos, etc. Que han format part fins ara i que han construït conjuntament aquesta radiografia del nostre territori amb la gran ambició de canviar les problemàtiques i millorar la qualitat de vida de les persones que hi viuen i hi conviuen en el dia a dia.

BLOC I ANÀLISI I CONTEXTUALITZACIÓ DEL MUNICIPI SANT BOI DE LLOBREGAT

9

I.1 CARACTERÍSTIQUES DEL TERRITORI "Sant Boi de Llobregat"

Sant Boi de Llobregat és una vila i municipi de la comarca del Baix Llobregat. Des de començaments del segle XXI la població supera els 80.000 habitants.

Situat a l'inici del delta, a l'est de la localitat s'hi troba el riu Llobregat, que el separa de Sant Joan Despí i Cornellà de Llobregat, al nord-oest la muntanya de Sant Ramon i el poble de Sant Climent de Llobregat, al sud el Prat de Llobregat i a l'oest el terme de Viladecans.

I.1.1 EVOLUCIÓ HISTÒRICA I SOCIAL DE LA VILA

Els orígens històrics es remunten a l'època ibèrica, als segles IV-III a.C., malgrat que la petjada antiga més important fou la romana, com és patent a les runes de les Termes. L'estada dels sarraïns en aquest indret es va reflectir en el nom d'Alcalà - que en àrab vol dir "castell"-, que va acompanyar al nom de Sant Boi al llarg de l'alta edat mitjana.

Sant Boi ha estat sempre una de les poblacions més importants de la comarca. Fins al segle XIX l'agricultura va ser la base de la producció. Cereals i vinya, però, sobre tot, fruiters i hortalisses obtingudes amb grans rendiments a les fèrtils terres dèltiques regades pel Canal de la Dreta del Llobregat.

Aquesta important activitat agrícola és l'origen de la Fira de la Puríssima. Actualment el sector agrícola continua subsistent, però ja de manera força residual. Malgrat això, Sant Boi disposa d'una gran part del sòl agrícola del Baix Llobregat.

10

Des de les primeries de segle i, sobre tot, a partir dels anys 60, l'agricultura va ésser desplaçada per les activitats industrials. La indústria i la immigració de la població han estat dues de les característiques bàsiques de la història recent de Sant Boi i de la resta de municipis veïns. El Baix Llobregat va entrant a l'òrbita de l'anomenat cinturó industrial de Barcelona. Així, anaren instal·lant-se, a les 500 Ha. de sòl industrial amb que compta el Municipi, empreses metal·lúrgiques, químiques, tèxtils, de material elèctric i construcció. Mentre, l'explosiu augment de la població determinava un creixement urbà imparable i poc planificat.

Des de mitjans dels anys 70, les diferents crisis econòmiques, una rera altre, han anat modificant d'una manera important el teixit productiu comarcal i local, amb una pèrdua successiva de pes del sector industrial envers el total. Les conseqüències socials d'aquests processos han comportat que l'atur i les dificultats per accedir a un primer lloc de treball siguin quelcom estructural.

Als anys 80, i a partir de la qualificació de Zona d'Urgent Industrialització d'una part del terme municipal, es van consolidar diferents polígons industrials. De igual manera, s'ha desenvolupat una terciarització de l'activitat econòmica, amb l'incessant increment del sector serveis als darrers anys. Actualment l'activitat econòmica es genera a partir de les 2.590 empreses ubicades a Sant Boi, on la majoria destinen la seva activitat al comerç, restauració allotjaments i reparació, el 13% són empreses dedicades a les finances, assegurances i serveis a empreses i el 10% són empreses industrials manufactureres.ⁱ

EVOLUCIÓ HISTÒRICA DEL NOMBRE D'HABITANTS

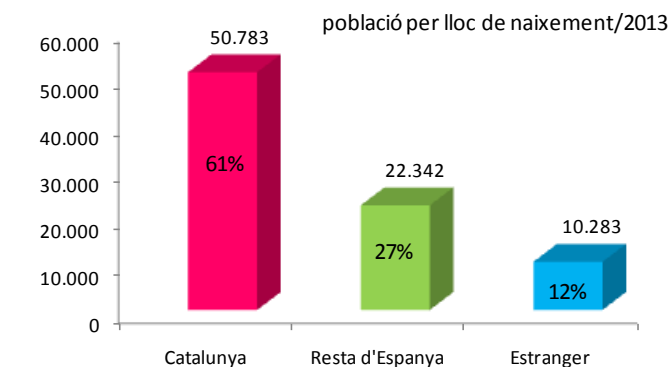
Any	Població	Variació entre períodes		Any	Població	Variació entre períodes	
		Nº	%			Nº	%
1900	5.311	-	-	1991	77.894	-988	-1,3%
1910	5.377	66	1,2%	1992	78.016	122	0,2%
1920	6.553	1.176	21,9%	1993	79.029	1.013	1,3%
1930	8.867	2.314	35,3%	1994	79.594	565	0,7%
1940	10.310	1.443	16,3%	1995	79.737	143	0,2%
1950	10.811	501	4,9%	1996	78.005	-1.732	-2,2%
1960	19.968	9.157	84,7%	1997	77.830	-175	-0,2%
1970	50.051	30.083	150,7%	1998	78.632	802	1,0%
1975	65.064	15.013	30,0%	1999	79.050	418	0,5%
1976	65.560	496	0,8%	2000	79.337	287	0,4%
1977	66.927	1.367	2,1%	2001	79.463	126	0,2%
1978	67.321	394	0,6%	2002	80.041	578	0,7%
1979	64.868	-2.453	-3,6%	2003	80.738	697	0,9%
1980	74.550	9.682	14,9%	2004	80.636	-102	-0,1%
1981	72.926	-1.624	-2,2%	2005	81.181	545	0,7%
1982	73.421	495	0,7%	2006	81.368	187	0,2%
1983	74.421	1.000	1,4%	2007	80.727	-641	-0,8%
1984	74.783	362	0,5%	2008	81.335	608	0,8%
1985	76.254	1.471	2,0%	2009	82.428	1.093	1,3%
1986	75.789	-465	-0,6%	2010	82.411	-17	0,0%
1987	76.008	219	0,3%	2011	82.860	449	0,5%
1988	77.502	1.494	2,0%	2012	83.070	210	0,3%
1989	78.369	867	1,1%	2013	83.408	338	0,4%
1990	78.882	513	0,7%	2014*	83.250	-158	-0,2%

* Xifra provisional

El creixement de la població ha estat explosiu. Si al 1950 hi havia 10.417 habitants, al 1970 ja eren 50.000, i al 1981 la xifra d'habitants arribava als 72.789.

A 1 de gener del 2014 la xifra (provisional) d'habitants és de 83.250 persones, que en relació a la darrera dada oficial, a 1 de gener del 2013, suposa un descens 158 habitants, un 0,2% en termes percentuals.

Aquesta petita variació entra dins les oscil·lacions habituals d'any a any, sempre per sota del 0,5% en els darrers anys. Malgrat això i a l'espera de la confirmació de la xifra oficial, és el primer any des del 2010 que hi ha menys habitants que els registrats un any abans.

Font: Idescat

12

La ciutat de Sant Boi de Llobregat és coneguda per la seva llarga trajectòria en la implementació de serveis per a l'atenció sociosanitària. El Psiquiàtric de Sant Boi va ser fundat pel Dr. Antoni Pujadas i Mayans al 1854. Al 1881 el Pare Menni funda la congregació de les Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús. Actualment Benito Menni atén a més de 15.000 persones l'any. Els Serveis de Salut Mental de Sant Joan de Déu atén a unes 18.000 persones i la Fundació Orienta realitza unes 10.000 visites ambulatories anuals.ⁱⁱ

L'Ajuntament de Sant Boi ha creat el Clúster de Salut Mental de Catalunya per poder disposar d'un espai d'investigació, ensenyament i el guariment de les malalties relacionades amb la salut mental.

I.1.2 SITUACIÓ GEOGRÀFICA

Sant Boi de Llobregat pertany a la comarca del Baix Llobregat. Situat a uns dotze quilòmetres de Barcelona, forma part de la seva Àrea Metropolitana, i va anar creixent paral·lelament a la formació de la conurbació barcelonina, fins a convertir-se en ciutat. Enclavat a la vora dreta del riu, i amb una superfície de vint-i-dos quilòmetres quadrats, en la actualitat compta amb una població de 83.408 d'habitants.

El terme municipal de Sant Boi s'ubica dins l'àrea metropolitana de Barcelona, a 15 kilòmetres de Barcelona, a 6 kilòmetres de l'aeroport del Prat. Té forma trapezoïdal i ocupa, d'una banda, els terrenys plans del delta del riu, termenejant amb les poblacions de Viladecans, Cornellà i Sant Joan Despí. A l'oest, el territori és compartit amb Sant Climent, Sant Coloma de Cervelló i Torrelles de Llobregat (aquí el terreny és accidentat per la proximitat del Massís del Garraf, essent l'exemple més característic la muntanya de Sant Ramon, de 288 metres d'altitud).

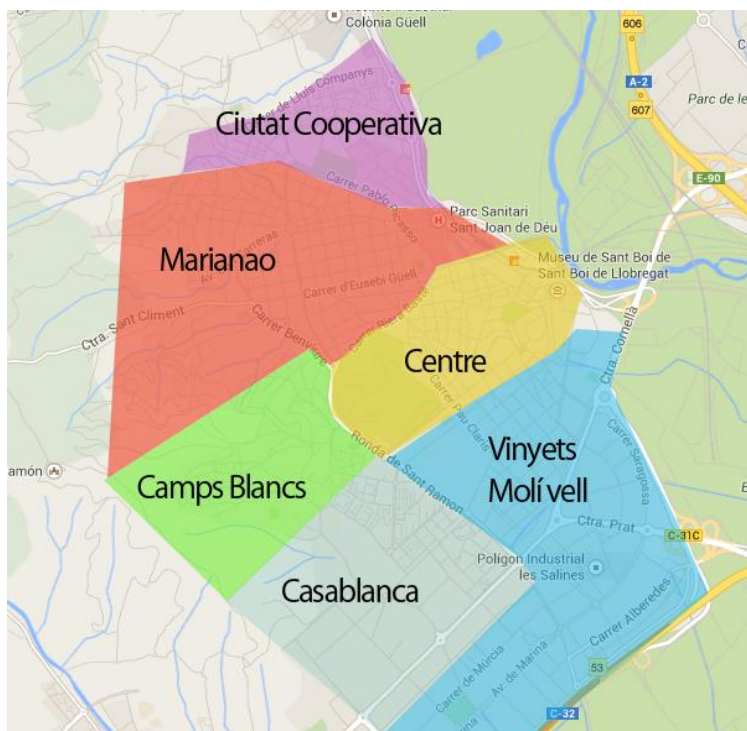
I.1.3 ELS BARRIS DE SANT BOI DE LLOBREGAT

Sant Boi s'organitza territorialment en sis districtes, dels quals Marianao és el més gran en termes poblacionals, amb 32.283 habitants, gairebé el 40% del total d'habitants de la vila. Els districtes de tamany mig són el Barri Centre (14.707 habitants, 17,7% del total) i Vinyets-Molí Vell (16.023 habitants, 19,2% del total), mentre que els més petits són també els més perifèrics geogràficament: la Ciutat Cooperativa i el Molí Nou, amb 9.645 habitants, Camps Blancs amb 5.030 habitants i Casablanca amb 5.595.

El 15,9% dels habitants de Sant Boi són menors de 16 anys, mentre que el grup de població jove, d'entre 16 i 29 anys, representa el 14,1% del total. A l'altre extrem trobem la gent gran, a partir de 65 anys, que durant els darrers anys ha anat guanyant pes demogràfic i ja suposa el 18,4% del total de població. L'edat mitjana de la població de Sant Boi és de 42 anys, 40,6 anys per als homes i 43,3 anys per a les dones. Els districtes amb una mitjana d'edat dels seus habitants més alta són Ciutat Cooperativa-Molí Nou (44,6 anys) i Camps Blancs (43,3 anys).

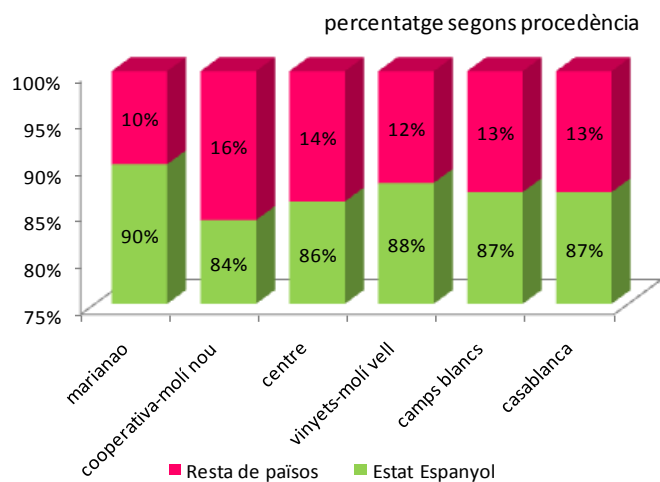
El 61,6% dels santboians i santboianes són nascuts a Catalunya, mentre que el 24,6% ha nascut a la resta de l'estat espanyol i el 12%, a l'estranger. Si tenim en compte la nacionalitat enlloc del lloc de naixement, trobem que a Sant Boi hi resideix un total de 7.980 persones de nacionalitat estrangera, el que representa un 9,6%. Les comunitats nacionals estrangeres amb més presència a Sant Boi són la marroquina (3,5%), la xinesa (0,74%) i l'equatoriana (0,52%).

Els barris de Sant Boi de Llobregat:

14

Per edats, el 65,7% de la població correspon a població en edat laboral. El 39% són adults joves, de 16 a 44 anys, mentre que els adults d'edat madura, de 45 a 64 anys, són el 26,7% de la població. Pel que fa a la població a la base de la piràmide els joves de menys de 16 anys representen el 15,9% dels residents a Sant Boi. A l'altre extrem a la cúspide de la piràmide la població de 65 anys i més representa el 18,4% del total. Els districtes de Ciutat Cooperativa-Molí Nou, Barri Centre i Vinyets-Molí Vell tenen un percentatge de població menor de 16 anys inferior a la mitjana de Sant Boi (15,1%). En canvi Marianao és el districte amb la proporció més baixa de població de 65 anys i més (un 16,2%) i Ciutat Cooperativa la més alta (25,2%).

Respecte a la procedència de la població, cal destacar que el barri de Marianao no es caracteritza per un elevat nombre de persones nouvingudes (10%), si ho comparem amb la dada a nivell català (18%), amb la comarca del Baix Llobregat (14%) o fins i tot la del municipi de Sant Boi de Llobregat (12%).

Si ho comparem amb la resta de districtes, observem com Marianao té el percentatge més baix i Ciutat Cooperativa-Molí nou, amb un 16%, el percentatge més elevat.

*"Caldria que els projectes educatius amb adults, joves o infants tinguessin com a un dels objectius aconseguir que **el català** també sigui una llengua utilitzada al barri. La majoria de la població de Marianao és castellanoparlant"*

"Llengua i cohesió social: tothom té les mateixes oportunitats per aprendre català?
Què podem fer o què podem oferir que no s'estigui fent ja?"

I.2 EL BARRI DE MARIANAO

EL BARRI DE MARIANAO. ORÍGENS I EVOLUCIÓ URBANA.

16

I.2.1 LÍMITS GEOGRÀFICS

Marianao és el barri més gran de Sant Boi de Llobregat, el fet de ser un barri tan gran, gairebé un districte, dificulta la creació d'una identitat col·lectiva. Situat a l'est, limita amb els barris Centre, Ciutat Cooperativa i Camps Blancs. Al Nord limita amb el carrer Benito Menni, que confronta amb el cementiri municipal i l'Hospital de Salut Mental Sant Joan de Déu. Per l'est limiten el barri el carrer Picasso (confrontant amb el complex assistencial Benito Menni), i amb la Plaça Pallars Sobirà. Pel Sud ens trobem els carrers Vallès, Abad Escarré i Riera Basté, que connecten el barri amb la zona centre de Sant Boi. Per l'oest, limita amb els carrers Rubió i Lluch i Benviure.

El **barri de Marianao** és el més poblat dels sis districtes amb 32.283 persones, el 49.2% de població masculina i el 50.8% femenina. Respecte a la distribució per edat, comprovem que la franja d'edat entre els 45 i 64 anys és el més elevat, amb un 28%, mentre que el menor és el de persones amb edat compresa entre 16 i 29 anys.

Si ho comparem amb la resta dels districtes de Sant Boi, no observem una diferència rellevant en la distribució segons edat i barri, el més destacable és el 22% de persones majors de 64 anys al districte de ciutat cooperativa respecte als percentatges inferiors, entre set i 4 punts, de la resta de barris.

EL MAPA DEL BARRI DE MARIANAO

17

"Hi ha zones del barri molt brutes: els carrers del barri que van cap a la muntanya estan molt bruts."

"Les zones més cèntriques de Marianao es veuen més empobrides: carrers bruts, zona d'habitatges més econòmics i empobrits. La zona necessita més recursos."

"Hi ha molts carrers i voreres que estan brutes, amb excrements de gossos. Cal vigilar el tema de la neteja perquè molta gent té gossos i no respecta les normes."

I.2.2 EL CREIXEMENT DEMOGRÀFIC

Fins a les primeries de segle, els terrenys sobre els quals s'assenta el barri actual eren constituïts per una zona d'activitat agrícola. El barri era, aleshores, una zona agrícola en que hi havia diversos masos de pagès disseminats, i que rebia el nom de "El Poblet".

La formació com a barri va ser el resultat de l'espectacular creixement demogràfic de la ciutat a causa de les immigracions provocades pel creixement econòmic de Barcelona, i la incorporació del Municipi a la nova situació econòmica que s'estava generant. Un primer augment de població, a la primera dècada d'aquest segle, va produir una expansió urbanística que es projectà sobre els camins que comunicaven Sant Boi amb els municipis veïns de

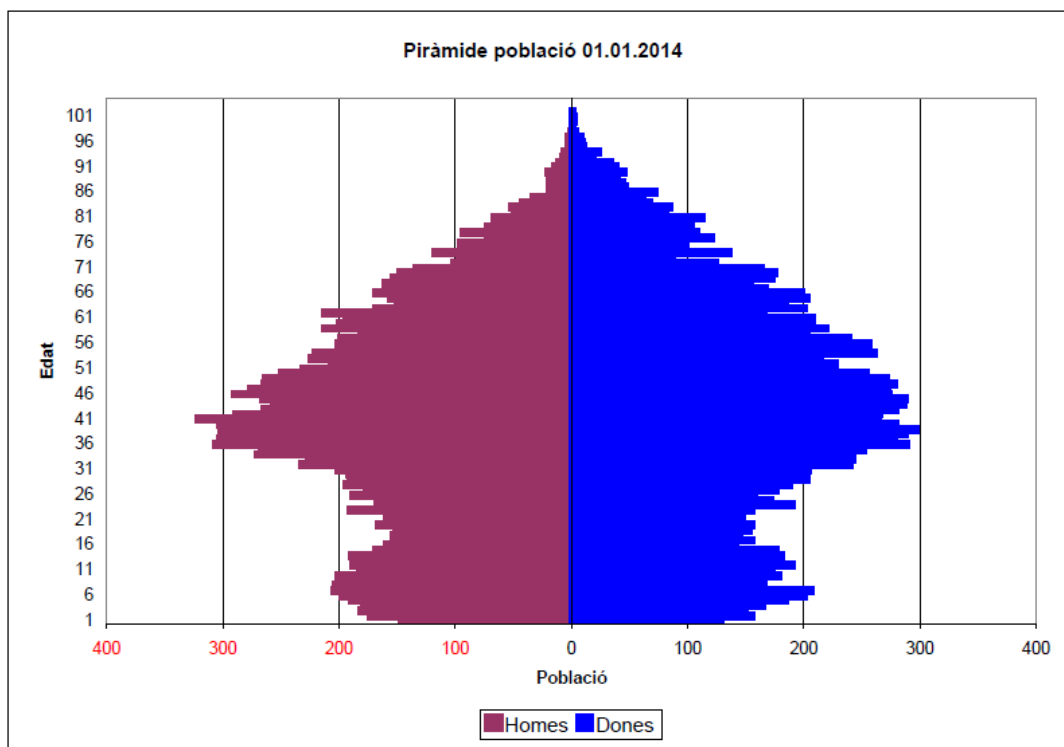
Sant Climent i Viladecans, a través dels actuals carrers Lluís Castells, Pi i Margall, Eusebi Güell, Raurich i Carretera del Bori. D'aquesta manera es projectaven les bases de l'estructura triangular que actualment té Sant Boi, amb el vèrtex al nucli central i les projeccions cap a Marianao, Vinyets-Molí Vell i Casablanca.

Segons l'evolució històrica de la població, el diferencial anual entre els anys 1910 i 1950 no supera el 35%, mentre que en la dècada dels anys 50 i 60 l'augment de la població es situa en el 84% i entre 1960 i 1970 l'increment és del 150%, un augment en 10 anys de 30.083 persones. A partir de l'any 1975 els percentatges decreixen oscil·lant entre el -3 fins al 14%.

18

A continuació es mostren les dades en relació a la població del Barri de Marianao el 2014 (Dades obtingudes des de l'Observatori de Sant Boi de Llobregat, <http://observatori.santboi.cat/>)

6. Piràmide de població 1 de gener de 2014

1. Evolució del nombre d'habitants.

Any	Població	Variació entre períodes	
		Nombre	%
1986	26.094	-	-
1991	27.562	1.468	5,6%
1996	28.507	945	3,4%
2001	30.558	2.051	7,2%
2006	31.775	1.217	4,0%
2011	32.327	552	1,7%
2014	32.250	-77	-0,2%

2. Població per sexes

2014	Població	%
Homes	15.807	49,0%
Dones	16.443	51,0%
Total	32.250	100,0%

3. Estructura de la població per edats. Grans grups.

2014	Homes	Dones	Total	% Homes	% Dones	% Total
Menors de 16 anys	2.774	2.603	5.377	17,5%	15,8%	16,7%
Entre 16 i 29 anys	2.353	2.285	4.638	14,9%	13,9%	14,4%
Entre 30 i 44 anys	4.034	3.903	7.937	25,5%	23,7%	24,6%
Entre 45 i 64 anys	4.397	4.672	9.069	27,8%	28,4%	28,1%
Majors de 64 anys	2.249	2.980	5.229	14,2%	18,1%	16,2%
Total	15.807	16.443	32.250	100,0%	100,0%	100,0%

4. Estructura de la població per edats. De deu en deu anys.

2014	Homes	Dones	Total
0 a 9	1.664	1.523	3.187
10 a 19	1.710	1.675	3.385
20 a 29	1.753	1.690	3.443
30 a 39	2.598	2.530	5.128
40 a 49	2.796	2.755	5.551
50 a 59	2.112	2.323	4.435
60 a 69	1.726	1.862	3.588
70 a 79	999	1.204	2.203
80 a 89	383	683	1.066
De 90 i més	66	198	264
Total	15.807	16.443	32.250

5. Estructura de la població per edats. De cinc en cinc anys.

2014	Homes	Dones	Total
0 a 4	680	601	1.281
5 a 9	984	922	1.906
10 a 14	941	904	1.845
15 a 19	769	771	1.540
20 a 24	838	793	1.631
25 a 29	915	897	1.812
30 a 34	1.122	1.127	2.249
35 a 39	1.476	1.403	2.879
40 a 44	1.436	1.373	2.809
45 a 49	1.360	1.382	2.742

	Homes	Dones	Total
50 a 54	1.133	1.170	2.303
55 a 59	979	1.153	2.132
60 a 64	925	967	1.892
65 a 69	801	895	1.696
70 a 74	598	686	1.284
75 a 79	401	518	919
80 a 84	276	419	695
85 a 89	107	264	371
De 90 i més	66	198	264

7. Estructura de la població per lloc de naixement.

2014	Població	%	Homes	%	Dones	%
Catalunya	20.556	63,7%	10.331	65,4%	10.225	62,2%
Resta de l'estat	8.450	26,2%	3.857	24,4%	4.593	27,9%
Resta de la UE	430	1,3%	230	1,5%	200	1,2%
Resta d'Europa	91	0,3%	39	0,2%	52	0,3%
Magrib	881	2,7%	501	3,2%	380	2,3%
Resta d'Àfrica	59	0,2%	35	0,2%	24	0,1%
Amèrica Centr. i del Nord	276	0,9%	109	0,7%	167	1,0%
Amèrica del Sud	1.194	3,7%	521	3,3%	673	4,1%
Àsia	309	1,0%	182	1,2%	127	0,8%
Oceania	4	0,0%	2	0,0%	2	0,0%

20

8. Estructura de la població per nacionalitat (zones)

2014	Població	%	Homes	%	Dones	%
Nacionalitat espanyola	29.734	92,2%	14.478	91,6%	15.256	92,8%
Resta de la UE	381	1,2%	218	1,4%	163	1,0%
Resta d'Europa	58	0,2%	23	0,1%	35	0,2%
Magrib	880	2,7%	507	3,2%	373	2,3%
Resta d'Àfrica	57	0,2%	35	0,2%	22	0,1%
Amèrica Centr. i del Nord	164	0,5%	65	0,4%	99	0,6%
Amèrica del Sud	614	1,9%	273	1,7%	341	2,1%
Àsia	359	1,1%	207	1,3%	152	0,9%
Oceania	3	0,0%	1	0,0%	2	0,0%

9. Estructura de la població per nacionalitat i sexe

2014	Població	%	Homes	%	Dones	%
EUROPA						
Albània	7	0,02%	5	0,03%	2	0,01%
Alemanya	23	0,07%	17	0,11%	6	0,04%
Andorra	1	0,00%	0	0,00%	1	0,01%
Armènia	9	0,03%	4	0,03%	5	0,03%
Bèlgica	3	0,01%	1	0,01%	2	0,01%
Bielorrússia	2	0,01%	0	0,00%	2	0,01%
Bulgària	15	0,05%	10	0,06%	5	0,03%
Croàcia	2	0,01%	2	0,01%	0	0,00%
Espanya	29.734	92,20%	14.478	91,59%	15.256	92,78%
Finlàndia	3	0,01%	1	0,01%	2	0,01%
Frància	26	0,08%	16	0,10%	10	0,06%
Geòrgia	3	0,01%	2	0,01%	1	0,01%
Grècia	2	0,01%	2	0,01%	0	0,00%
Holanda	7	0,02%	4	0,03%	3	0,02%
Hongria	3	0,01%	1	0,01%	2	0,01%
Itàlia	89	0,28%	55	0,35%	34	0,21%
Lituània	4	0,01%	2	0,01%	2	0,01%
Moldàvia	2	0,01%	1	0,01%	1	0,01%
Noruega	2	0,01%	1	0,01%	1	0,01%
Polònia	21	0,07%	10	0,06%	11	0,07%
Portugal	25	0,08%	19	0,12%	6	0,04%
Regne Unit	8	0,02%	6	0,04%	2	0,01%
República Txeca	2	0,01%	1	0,01%	1	0,01%
Romania	144	0,45%	71	0,45%	73	0,44%
Rússia	19	0,06%	5	0,03%	14	0,09%
Suècia	6	0,02%	2	0,01%	4	0,02%
Ucraïna	11	0,03%	3	0,02%	8	0,05%

2014	Població	%	Homes	%	Dones	%
AMÈRICA						
Argentina	46	0,14%	23	0,15%	23	0,14%
Bolivia	35	0,11%	17	0,11%	18	0,11%
Brasil	61	0,19%	23	0,15%	38	0,23%
Canadà	2	0,01%	0	0,00%	2	0,01%
Colòmbia	82	0,25%	30	0,19%	52	0,32%
Cuba	41	0,13%	20	0,13%	21	0,13%
Dominica	2	0,01%	1	0,01%	1	0,01%
El Salvador	2	0,01%	0	0,00%	2	0,01%
Equador	139	0,43%	71	0,45%	68	0,41%
Estats Units d'Amèrica	5	0,02%	1	0,01%	4	0,02%
Hondures	38	0,12%	10	0,06%	28	0,17%
Mèxic	6	0,02%	2	0,01%	4	0,02%
Nicaragua	6	0,02%	3	0,02%	3	0,02%
Paraguai	46	0,14%	13	0,08%	33	0,20%
Perú	74	0,23%	37	0,23%	37	0,23%
República Dominicana	62	0,19%	28	0,18%	34	0,21%
Uruguai	41	0,13%	20	0,13%	21	0,13%
Veneçuela	12	0,04%	3	0,02%	9	0,05%
ÀFRICA						
Angola	1	0,00%	1	0,01%	0	0,00%
Argèlia	21	0,07%	16	0,10%	5	0,03%
Camerun	13	0,04%	6	0,04%	7	0,04%
Congo	5	0,02%	3	0,02%	2	0,01%
Costa d'Ivori	2	0,01%	1	0,01%	1	0,01%
Egipte	1	0,00%	1	0,01%	0	0,00%
Gàmbia	1	0,00%	1	0,01%	0	0,00%
Ghana	2	0,01%	2	0,01%	0	0,00%
Guinea	7	0,02%	4	0,03%	3	0,02%
Guinea-Bissau	3	0,01%	3	0,02%	0	0,00%
Libèria	1	0,00%	1	0,01%	0	0,00%
Mali	5	0,02%	4	0,03%	1	0,01%
Marroc	857	2,66%	491	3,11%	366	2,23%
Nigèria	2	0,01%	1	0,01%	1	0,01%
Senegal	14	0,04%	7	0,04%	7	0,04%
Tunís	2	0,01%	0	0,00%	2	0,01%

*Dades observatri de l'Observatri de Sant Boi

I.2.3 L'URBANITZACIÓ DEL BARRI

El primer intent de racionalització urbanística data de l'any 1905, amb l'avantprojecte de noves alineacions i eixamplament de l'arquitecte Antoni Pasqual. Aquest Pla projecta un cinturó que tanca el creixement de la Vila: l'actual Ronda Sant Ramon. També durant aquest període s'inicia la construcció d'una zona residencial per a la burgesia barcelonina. Les torres i xalets conformaren una zona urbana específica als voltants del camí del Bori i la masia de Can Pinyol. El carrer Eusebi Güell establí el nexa entre el nucli antic de població i aquesta zona, més agrícola originàriament.

Fins i tot, en aquest nucli residencial existia el Centre Estiuenc Sant Jordi, popularment conegut com a "Casino dels senyors", ubicat en el mateix lloc on es troba actualment el Casal de Barri Marianao. En aquest Casino es realitzaven tot tipus d'actes festius i culturals pels sectors benestars que estiuaven a Sant Boi.

Al barri de Marianao els edificis, en general, tenen entre 3 i 5 plantes, amb l'excepció de 4 edificis que tenen més de 8. Els carrers són rectes i llargs, i totes les construccions són relativament noves, només queden algunes masies antigues entre els edificis.

Pel que fa l'urbanisme de les places i els parcs del barri de Marianao aquests són nombrosos dins dels límits geogràfics. En cada una de les zones que configura el barri de Marianao, podem trobar-nos places o parcs que fan de l'espai públic un espai de joc i de descans. En general totes les places i els parcs del barri estan en bon estat i habitats pels ciutadans del barri, més endavant es pot llegir la descripció de l'estat de convivència en cada una de les places del Barri de Marianao.

22

"Localitzar punts de fricció de convivència i poder intervenir (plaça de la generalitat, carrer rossinyol, etc). Cal canalitzar de forma diferent els conflictes que poden sorgir al barri entre veïns, comerç, etc, mitjançant mediació comunitària."

"En alguns punts identificats com són la Plaça Assemblea Catalunya o la Plaça de la Generalitat, la convivència veïnal es veu afectada per la situació d'atur: la inactivitat provoca l'ocupació d'espais públics d'aquelles persones que no es poden emancipar."

"No es destaca cap problemàtica envers les places del barri de Marianao, però si es cert que en alguna puntual com es la plaça de la Generalitat caldria potenciar més el seu ús."

"Cal reformular l'espai de la Plaça de la Generalitat, donat que és un punt conflictiu al barri."

"Policia, disposem de 60 agents menys del que estableix la ràtio , s'estableixen 2 policies per cada 1000 habitants."

"Cal destacar que el barri té una alta densitat de població i existeixen carrers del barri estrets, amb edificacions antigues, en aquest sentit s'inicien unes obres al Carrer Montmany, un dels carrers més estrets per convertir-lo en una passeig i faci més agradable la seva utilització com espai públic. "

"Les reformes que es fan al barri (ex: c/ Montmany) han de ser consensuades en espais de participació veïnal, perquè tothom se les senti seves."

A la urbanització que es troba entre el barri de Marianao i la Muntanya de Sant Ramon, Can Paulet, tot són cases unifamiliars, amb carrers amb pendent, en algunes d'elles pronunciades, ja que està a la falda de la muntanya.

a) ELS BARRIS COLINDANTS AMB MARIANAO

• EL PARC DE MARIANAO

El Parc de Marianao (i també el propi barri) deu el seu nom als seus antics propietaris, els marquesos de Marianao, que hi posseïen la residència del Palau de Marianao i l'ample parc que l'envolta. Construïts fa més d'un segle, eren propietat del Marquès, successor d'una família catalana establerta a Cuba, l'activitat principal de la qual era el comerç i el tràfic d'esclaus negres entre Àfrica i Amèrica.

L'origen del mot Marianao, prové probablement del vocable "mayanabo" de la llengua dels indis aborígens cubans, paraula que significa passatge entre dos rius, fent referència al mateix temps a l'emplaçament exacte d'aquest indret.

Aquesta paraula va evolucionar en el temps amb una segona denominació "Marianabo", passant posteriorment a denominar-se amb el nom actual: Marianao. Sobre aquest tema l'Ajuntament està realitzant actualment, una recerca històrica que aportarà dades força interessants.

A mitjans del segle passat el Marianao cubà era el lloc preferit d'estiueig de les famílies més riques de La Havana. El català Salvador Samà i Martí, junt amb un banc londinenc, promocionà la construcció del ferrocarril La Havana-Marianao. Al 1863 Salvador Samà ja era marquès de Marianao, títol conferit per la Corona espanyola en recompensa per les activitats encaminades al desenvolupament d'aquest territori imperial. El 1866 morí, deixant el seu marquesat a un fill d'igual nom.

El 13 d'octubre de 1959, en una nota del diari cubà "El Sol" s'anunciava el sorgiment d'una àrea residencial de nom Marianao a dotze quilòmetres de Barcelona, a la finca de l'antic marquès Salvador Samà i Torrens. El diari es referia a aquesta urbanització com "la más prometedora y mejor planificada d'España".

Eren els terrenys ocupats per l'actual zona residencial del Parc de Marianao de Sant Boi de Llobregat.

El Pla era una urbanització de tipus ciutat-jardí, concebuda inicialment amb tot tipus de comoditats. En el projecte presentat a l'Ajuntament el 1944, s'esmenta la intenció de construir un hotel, un casino i una zona comercial. L'abandó de la urbanització es produí quan a finals dels anys cinquanta, els promotors veieren frustrat el seu projecte de poder vendre una urbanització de luxe.

Des de llavors fins al 1972 (quan el Parc va sofrir una nova revalorització), aquesta zona va restar sense urbanitzar, sense infraestructures, i s'hi va anar edificant amb tota mena d'il·legalitats. Palau i Parc són, des de l'any 1974, de propietat municipal. Durant els últims anys, part de les dependències del Palau han estat utilitzades per allotjar, en un primer moment, un centre de formació professional, posteriorment s'hi van instal·lar els jutjats i actualment només hi resta la comissaria de policia.

Des de l'any 2008 els Jutjats de Sant Boi i els Mossos d'Esquadra estan ubicats al nucli antic de Sant Boi, en les perllongacions establertes pels carrers Carles Martí i Torras i Bages.

24

L'Ajuntament de Sant Boi té enllestit el projecte de la futura seu del Centre d'Excel·lència Internacional per a la Salut Mental (vinculat al Clúster de Salut Mental de Catalunya) que es construirà al Palau de Marianao.

La zona que envolta el Palau de Marianao ha estat, els últims anys, completament urbanitzada i s'han anat construint noves torres i habitatges unifamiliars d'alt standing, constituint en l'actualitat la zona més cotitzada del municipi.

- **CAN PAULET**

Can Paulet és un petit nucli habitat per unes dues-centes famílies. És situat a la falda de la muntanya de Sant Ramon, al llarg de la carretera de Sant Climent i té l'origen en les pròpies autoconstruccions fetes pels veïns. Una primera etapa de construccions de cases d'estiueig data de 1905, entorn al Casal del Bori, construït l'any 1700 per la família Bori, propietària de la Torre de Benviure. Al costat d'aquest Casal es construïren diverses cases pels seus jornalers, donant lloc al sector conegut com "El Bori".

A finals dels cinquanta i primers dels seixanta es començà a edificar a la falda de la muntanya de Sant Ramon, en moltes ocasions de manera clandestina, seguint les característiques d'altres urbanitzacions similars de la comarca: parcel·les diminutes, autoconstrucció, traçat viari tortuós, i serveis públics, i infraestructures inexistents.

L'any 1995 s'inicià, després de moltes lluites i negociacions entre veïns i Ajuntament, un Pla Especial Urbanístic, que va comportar una millora del barri pel que fa a les infraestructures. Això ha fet que es revaloritzessin molt els seus habitatges i solars.

La seva composició social, integrada inicialment per sectors de baix nivell de renda, actualment està modificant-se significativament amb la incorporació de població de nivells de renda mitja i alta, amb la construcció de noves vivendes.

- **CAN CARRERES**

És un barri de 151 vivendes. Les llicències d'ocupació de les mateixes varen ser atorgades al gener de l'any 1991. Els seus propietaris van constituir una cooperativa d'habitatges unifamiliars. La seva composició social està

formada, en gran part, per sectors d'un nivell de renda mitja (professionals lliberals, funcionaris, tècnics, etc). Es va construir en un sector de conreu, conegut pels pagesos com a "Pedres Blanques".

El nom d'aquest barri li ve de Can Carreres Vell, ubicat en l'interior de la Vall del mateix nom, on hi viuen un reduït nombre de famílies. Aquest antic nucli que té el seu origen en una masia del segle XVIII, amb una capella, pertanyia a la quadra del Benviure. En aquest indret es van fer diverses edificacions d'autoconstrucció, sense serveis ni infraestructures (clavagueram, xarxa d'aigua, asfaltat, il·luminació adequada...), essent un primer lloc d'aixopluc per a algunes famílies d'emigrants que aterraven a Sant Boi.

I.3 URBANISME I INFRAESTRUCTURES

I.3.1 L'EXPANSIÓ URBANÍSTICA

A partir de la dècada dels cinquanta es comencen a constatar a Sant Boi els primers indicis de l'aglomeració barcelonina, iniciant-se la transformació del municipi en un nucli suburbà. Resultat de tot això, va ser el ràpid creixement d'un gran eixample format per dos barris diferents i polaritzats cadascú al voltant d'una plaça: Vinyets- Molí Vell entorn de la Plaça Catalunya, i Marianao entorn la plaça de la Generalitat. Tot aquest procés va comportar també la decadència de la funció residencial d'un sector del barri, abans esmentat, per a l'estiueig, que fins aquell moment havia estat una de les seves característiques.

Així doncs, el barri va començar la seva expansió urbanística als anys cinquanta, amb motiu de les successives immigracions de població provinient d'Andalusia i d'Extremadura principalment. El barri creix a tota pressa, i en totes direccions, de manera desordenada i sense planificació. Aquest procés de formació i les característiques del seu creixement van condicionar de manera cabdal el seu futur.

*"Existeixen barreres arquitectòniques al barri que dificulten la **inclusió veïnal**: voreres estretes, semàfors poc adaptats, etc. (sobretot a les parts més empobrides del barri)"*

*"La **porta d'entrada d'E. I. del CEIP Marianao** està poc habilitada pel pas dels vianants, fora d'hores punta."*

*"Als **voltants del CEIP Antoni Gaudí** hi ha pocs passos de vianants que donin accés a l'escola."*

*"Pel que fa a la entrada i sortida dels infants a l'**escola Santo Tomás**, caldria suport a la vigilància pels cotxes, el carrer i el pas de vianants."*

Moltes de les edificacions foren realitzades mitjançant l'autoconstrucció i per petites empreses constructores sobre parcel·les també de mesures reduïdes. En ocasions, els constructors compraven petits solars o horts als seus propietaris a canvi d'alguns habitatges del bloc. Els pisos eren d'uns seixanta metres quadrats com a promig, i de mitjana o baixa qualitat.

Aquest creixement es veié també afectat greument per l'especulació. Els grans propietaris preferiren, en moltes ocasions, parcel·lar els seus terrenys i edificar-los lentament.

Els grans promotors, durant la dècada dels seixanta, acumularen per mitjà de compres de terrenys, sòl presumiblement urbà i edificable en un futur immediat. Així, l'edificació de blocs de pisos s'alternava amb l'existència de solars buits i casetes de planta baixa de molt diversa tipologia.

26

El resultat de totes aquestes variables va ser la formació d'un barri amb una excessiva densitat en alguns sectors.

A partir de principis dels anys setanta, l'Ajuntament va pretendre racionalitzar el creixement dividint la ciutat en barris i districtes, però Marianao havia sofert ja un creixement desmesurat i incontrolat que provocà el caos urbanístic, deficiències infraestructurals i manca d'equipaments públics de tot tipus: zones verdes, escoles, assistència mèdica, centres socio-culturals, etc.

*"Falten **places d'estacionament**."*

*"Dèficit de **zones de càrrega i descàrrega**."*

*"Calen **més passos elevats** per creuar carrers amb molt de trànsit."*

*"Manca d'espais segurs per **circular amb la bicicleta**. Hi ha pocs carrils bici al barri de Marianao, i els que existeixen no sempre estan connectats entre si."*

*"No existeix **servei de lloguer de bicicletes**, que resultaria ser una iniciativa de promoció d'aquest transport."*

I.3.2 LA LLUITA PER MILLORAR EL BARRI

El barri de Marianao està integrat dins de la trama urbana de la ciutat, esdevenint un eixample que ha anat creixent progressivament. Al barri s'observen una gran varietat de construccions. Algunes són cases construïdes a principi de segle; altres, de fa cinquanta anys. Són d'una sola planta i de façana sense decorar. Però els edificis que

predominen són els habitatges plurifamiliars amb entremetgera, de semblant alçada, de quatre a sis plantes. També existeix una illa de blocs de pisos de més alçada entre els carrers Eusebi Güell i Rosselló, que tenen una plaça privada però d'utilització pública. Aquesta plaça, situada sobre el pàrquing dels blocs de pisos, estava en una greu degradació.

L'any 1996, després d'intenses lluites i negociacions entre veïns i Ajuntament, s'iniciaren les obres de remodelació del pàrquing i de les placetes. Són els anomenats blocs "SPAI" (nom de la constructora). Actualment les placetes, ja remodelades, porten per nom "Jardins de Maria Mercè Marçal".

27

Fins fa uns anys, existien una sèrie de solars sense edificar confrontant amb els barris de Ciutat Cooperativa, Can Carreres, Can Paulet i Els Canons, que eren de propietat privada i utilitzats pels veïns com a lloc de trànsit d'un barri a l'altre; estaven sempre bruts, plens d'enderrocs, mancats d'il·luminació i tanques. En molts d'aquests espais s'han anat desenvolupant diferents Plans parcials i noves construccions.

També en molts solars de l'interior del barri i en el lloc de cases antigues s'han anat edificant en aquests últims anys. L'augment de la demanda de vivendes i l'escassetat d'espais ha anat incrementant el preu del sòl, construint-se petites illes de cases unifamiliars o blocs de vivendes de més qualitat.

Fins el 1995, en què es van iniciar els Plans parcials d'urbanisme, el barri tenia una estructura urbana centrada, sobre tot, entorn dues places: la més antiga, la Plaça de la Generalitat (any 1974) i la més recent, la Plaça Assemblea de Catalunya (any 1987).

A més, gràcies a la lluita de l'Associació de Veïns de Marianao, l'any 1981, es va aconseguir que es paralitzés la construcció de blocs de pisos en un solar, i aquest fos convertit en una zona verda (plaça Salvador Allende). Així mateix, l'Associació de Veïns va habilitar, l'any 1982, un terreny com a zona pública: la Plaça de la Pau (per sobre de la Ronda de Sant Ramon), actualment desapareguda pel desenvolupament del Pla parcial Mas Pollastres.

Actualment les places públiques i zones verdes han augmentat degut als Plans parcials: Plaça de la Bòvila, Riera Gasulla, Plaça Mercè Rodoreda, Parc de Can Carreres, Parc del Sector del Llor.

Escultura Joc de nens
Carrer Salvador Allende. Barri
Marianao

Escultura Utopia
Plaça de les Pedres Blanques. Barri
Marianao

"Es necessita més **manteniment als parcs i renovació** dels equipaments d'aquests. (ex: els parcs infantils tenen molt pocs equipaments, i els que hi ha estan fets malbé) Cal promoure la cura ciutadana de les zones verdes (Ex: PI Mercè Rodoreda)"

"Crear **espais a les places amb utilitat** (pipi-can, pista patinatge, pista esports, etc)"

"Es triga molt en **reparar els problemes d'infraestructura**: forats al carrers, voreres en mal estat, arbres..."

"Falta d'espais per jugar a pilota amb els meus fills, haig de fer-ho a altres barris del municipi."

"**Millorar els espais públics**, educant en el respecte al medi ambient i la pertinença al barri: no es respecta el mobiliari públic ni jardins".

"**Fomentar espais verds** al barri de Marianao, aquests s'acumulen a la part alta del barri"

En els últims vint-i-cinc anys s'ha observat un canvi notori del paisatge urbà per l'acció de l'Ajuntament. Així, les actuacions més evidents han estat: l'asfaltat de tots els carrers del barri, la millora dels serveis d'enllumenat, clavegueram, recollida d'escombraries, la construcció del Casal de Barri Marianao, el Casal de L'Olivera i el camp de futbol, les noves escoles públiques Rafael Casanova, Benviure, IES Marianao; les places de l'Assemblea de Catalunya, Salvador Allende, la Bòvila, la Riera Gasulla, Mercè Rodoreda, Parc Can Carreres; la millora urbana de la Ronda Sant Ramon (que constitueix un eix de connexió important entre els barris de Sant Boi i un focus comercial en expansió); les obres d'urbanització dels carrers Girona, Picasso, Benviure, Riera Bastè, i Carles Martí, que són unes importants vies urbanes.

Actualment totes les rieres, que havien estat tradicionalment un niu de brutícia i aigües pudents, han estat canalitzades. La riera Bastè (que dona nom al carrer actual) i la riera Gasulla (al carrer Girona i Picasso), abans eren utilitzades pels veïns per anar als ferrocarrils. Avui els dos carrers conflueixen a la Plaça Pallars Sobirà, per connectar-se amb el carrer Carles Martí (sota el qual hi ha canalitzada la riera), constituint el lloc de comunicació més important entre Marianao i el barri Centre.

*"Necessitat de tenir **escombraries subterrànies**, com s'està fent a altres barris del municipi, per evitar problemes higiènics i d'olors."*

*"Disposar de més **contenidors de reciclatge** (sobretot oli) que al no tenir-ho a l'abast no es recicla."*

*"No es premien les **accions de reciclatge**: exemple baixar l'IBI per estimular el reciclatge entre la població."*

*"Trobar mecanisme no només de recompensa econòmica, per tal de poder conscienciar a les persones de **la importància de reciclar**."*

"Els veïns/es no coneixen el que costa el reciclatge dels residus, i potser això és motiu del baix compromís en el reciclatge. La gent no es responsabilitza de les seves pròpies deixalles."

I.4 L'ESTRUCTURA SOCIOECONÒMICA DEL BARRI

La composició social obrera és històricament la principal característica del barri. Originàriament els seus habitants constituïen fonamentalment contingents de mà d'obra per a la indústria i la construcció com succeïa a aquelles alçades a tot el cinturó industrial de Barcelona.

Però des de finals dels anys setanta, les crisis econòmiques, la desindustrialització i els canvis del model econòmic productiu i de consum, van anar modificant aquestes característiques. Així, van aparèixer l'atur i l'economia submergida primer, i la contractació temporal i la precarització laboral més recentment. A la última dècada però, aquestes dificultats s'han donat en un context on el consumisme era cada vegada més important. Amb aquests canvis, el barri ha deixat de ser un "barri-dormitori" per a transformar-se en un espai molt més complex amb diferents funcions com a residència, espai d'oci i també com espai d'activitat econòmica. S'ha produït per tant, un canvi en la composició social: pèrdua de pes del sector dels obrers industrials i més importància dels grups de joves sense ocupació o dones amb severes dificultats per aconseguir un primer lloc de treball, treballadors per compte pròpia que desenvolupen activitats comercials o de serveis i creixement del grup de persones jubilades i pensionistes.

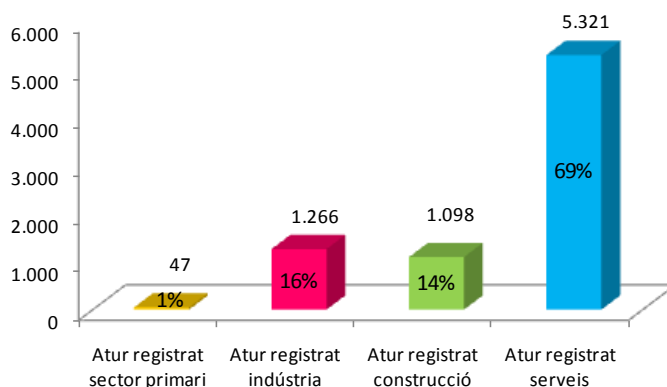
Així, durant la dècada dels anys 80, Marianao tenia una taxa d'atur que superava el 25%, i els seus habitants podien dividir-se de manera aproximada en tres terços, segons la seva activitat. Un era representat pels treballadors remunerats, un altre pels pensionistes i les mestresses de casa, i per últim els menors i els estudiants.

Actualment, les **dades socioeconòmiques** mostren un panorama molt negatiu en termes d'ocupació: **la taxa d'atur registrat ha passat del 7,7% que hi havia a gener del 2008 al 18,6% a gener de 2014**; un percentatge superior entre 1 i 2 punts a altres poblacions properes com són Cornellà o el Prat. Superior també a la taxa del Baix Llobregat (16.2%) i la de Catalunya (16.7%).

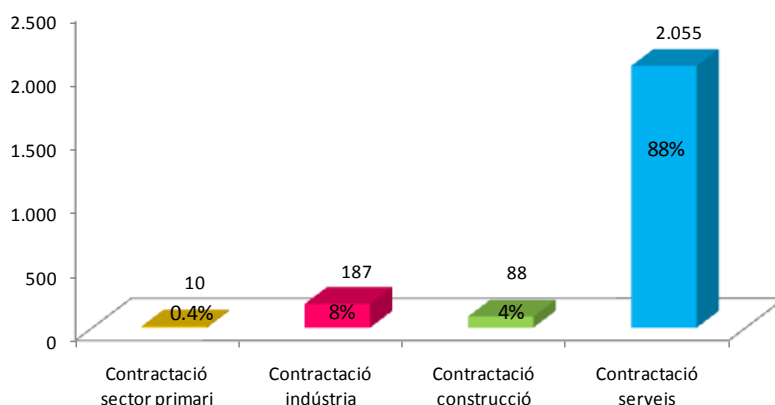
30

Tot i així, per les dades enregistrades, la taxa d'atur de gener de 2014 s'ha situat un punt per sota de la taxa de gener de 2013. Tot i que l'atur afecta a tots els col·lectius, l'atur registrat en les dones és més elevat, amb un 20% mentre que en les homes arriba al 17.1%.

La taxa d'atur juvenil es situa en el 16.1%. Per sector d'activitat, l'atur amb un percentatge major és el de serveis, amb un 5321 persones.

La contractació també ha caigut durant els darrers anys, i es manté el problema de la temporalitat de l'ocupació que es crea, **ja que la majoria dels nous contractes són temporals**, un 91%. La contractació és major en el sector serveis, amb 2055 noves contractacions.

I.5 L'EVOLUCIÓ SOCIAL I POLÍTICA

Les primeres generacions del barri, pel seu origen i la seva condició social, van desenvolupar la seva vida dins del que podríem anomenar la cultura del treball i la supervivència. Van ser anys de llargues jornades de treball, de recerca i condicionament de la llar. Les activitats de lleure es limitaven en molts casos a les relacions familiars, enteses en sentit ampli, i amb els "paisanos" (del poble d'origen).

Però l'explotació laboral, cada vegada més evident en tant que es va consolidant la societat de consum i les deficiències de tot tipus que patia el barri, van fer despertar la consciència social i reivindicativa en importants sectors de la població.

Molts començaren a pensar que la necessitat de progrés xocava amb la cada vegada més anacrònica, dictadura franquista. Així va anant creixent la consciència reivindicativa i fins i tot la política. Els moviments socials, com ara el sindicalisme a les fàbriques i tallers i l'associacionisme veïnal i cultural a la ciutat i al barri. Les noves avantguardes polítiques intentaven canalitzar tot aquest malestar i dirigir-lo cap a la lluita per a les llibertats democràtiques.

A mitjans dels anys 70 existia una forta consciència social i reivindicativa. L'associació de Veïns del Barri, creada l'any 1975, així com diversos partits d'esquerra, varen aglutinar un significatiu nombre de persones. També, a nivell juvenil cal destacar l'activitat desenvolupada entorn l'Escola i la Parròquia dels Salesians, mitjançant el Centre Juvenil dels Salesians i el Grup de Defensa dels Drets Humans, on es promovien xerrades, assemblees informatives i debats sobre els problemes candents i es proposaven alternatives. En tots aquests sectors predominaven idees amb tendència a la creació d'una consciència sobre la llibertat, la dignitat i la qualitat de vida a la qual tothom té dret com a persona.

Als anys 80, amb l'agudització de les conseqüències de la crisi econòmica iniciada la dècada anterior i la normalització política que suposava l'establiment del model democràtic pactat a la transició política, van anar

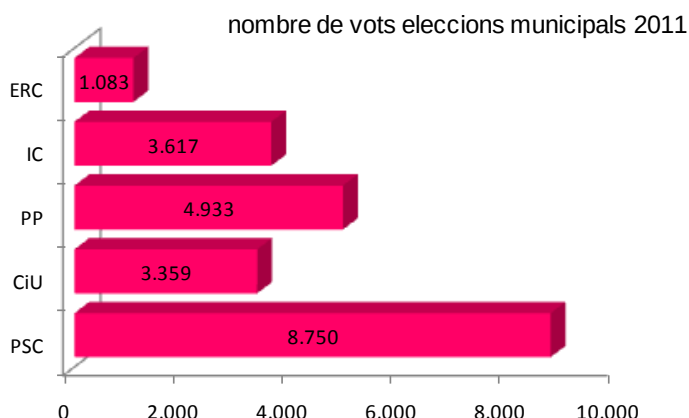
canviant les maneres de viure i les formes de pensar: Va sorgir el desencís envers l'acció política, que sempre havia estat molt lligada a la solució dels problemes i la millora de les condicions de vida de la gent.

La desmobilització social va deixar camí a nous valors. Entre els joves, allunyats ara de possibilitats d'accés al mercat de treball al sí d'una cultura cada vegada més materialista, es va encunyar el terme "passotisme".

Quant a la participació política envers els resultats electorals, ràpidament el vot dels habitants del barri, com a la resta de la ciutat, es va decantar cap a l'opció socialista, sobretot des de 1982, moment en que el PSOE va arribar al govern de l'Estat amb més de 10 milions de vots.

L'alcaldia de Sant Boi, també va estar en mans socialistes des de les primeres eleccions municipals del 1979 i amb majoria absoluta des de 1983 fins al 1995.

De 1995 a 1999 va governar el PSC en coalició amb CIU, al 1999 torna a governar amb majoria absoluta. Serà a partir de 2003 que compartirà govern en coalició amb Iniciativa Verds. A les eleccions de 2007, el govern municipal estava conformat per PSC, ICV i ERC. Les darreres eleccions efectuades al 2011 el govern queda a mans de PSC i Iniciativa Verds.

“En els darrers anys, una gran part de la ciutadania s’ha posicionat en el paper de client respecte a les actuacions de l’Ajuntament, per una altra banda, l’Ajuntament s’ha vist com ha proveïdor de serveis. Un fet que ha tingut la crisi en positiu és que la ciutadania s’està reubicant més en el rol que li pertany, en el rol de ciutadà.”

“S’ha d’entendre la governança com gestora de valors i no només de recursos”.

I.6 POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL A MARIANAO

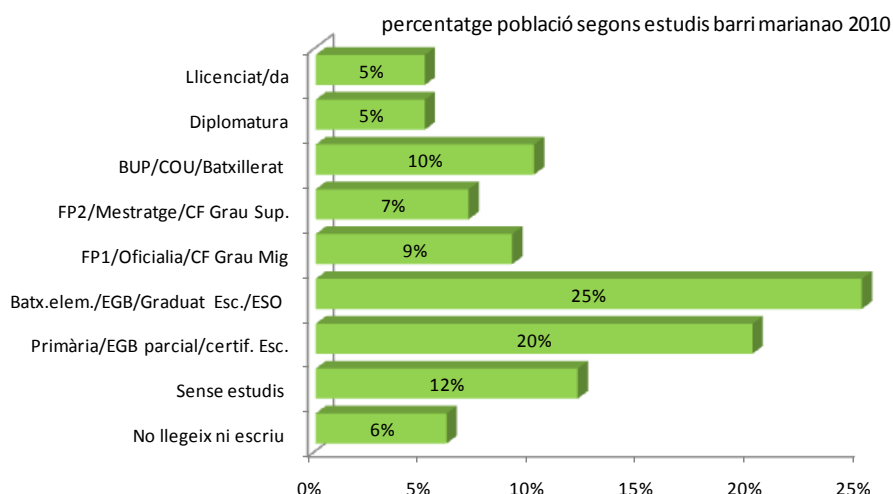
I.6.1 LA PROBLEMÀTICA DEL BARRI

Els trenta-quatre anys de gestió democràtica municipal han suposat, sense dubte, un important avenç en els aspectes infraestructurals més bàsics (urbanisme, equipaments i serveis), però a Marianao resta la petjada de la marginació, del creixement gens planificat en la dècada dels seixanta i setanta, i la petjada de les conseqüències socials de les crisis econòmiques. Tanmateix, el conjunt d'actuacions i de plans urbanístics que s'han dut a terme, alguns amb més ben encert que altres, han condicionat de manera important el futur del barri de Marianao.

33

Els problemes que pateixen una gran part dels habitants del barri estan determinats, en gran mesura, per la seva condició majoritàriament obrera: alt índex d'atur, la manca de recursos i les dificultats econòmiques de moltes famílies, nivell de formació baix, desarrelament cultural. Però per una altra part és un barri complex a nivell de composició social, ja que també existeix un contingent de població de classe mitja i alguns sectors de classe mitja alta.

Segons dades de l'ltacista, la Renda Familiar disponible bruta per habitant a Sant Boi és de 14.500 euros, inferior a la de la comarca (15.500€) i la de Catalunya (16.900€).

Font: Unitat d'Assistència a la Planificació i a l'Avaluació (UAPA). Ajuntament sant Boi. La Petjada Educativa

La gràfica ens indica com encara existeix un percentatge persones que no saben llegir ni escriure al barri o un 12% de persones sense estudis. Segons l'estudi elaborat per la Unitat d'Assistència a la Planificació i a l'Avaluació de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, el Servei de Transició Escola Treball infereix l'índex de fracàs escolar en 28,5%. Respecte al gènere, el 59% eren nois i el 41%noiesⁱⁱⁱ.

Tots aquests factors fan que a Marianao es trobin sectors de població que pateixen o poden patir en el futur immediat situacions d'exclusió social i marginació. Aquestes situacions són especialment greus entre la població infantil i juvenil.

“A partir de la situació econòmica que portem patint fa uns anys, han sorgit noves famílies en situació de vulnerabilitat.”

*“Hi ha poca o **gens d’oferta de oci i lleure per als infants de 0 a 3 anys**. Caldria una aposta per cobrir-ho. També hi ha poca oferta durant el cap de setmana als infants en general.”*

I és en aquest context que s'ha d'entendre, per exemple, la desestructuració de moltes famílies, l'important problemàtica de l'alcoholisme i l'avenç imparable de les noves drogues, i tanmateix que Marianao tingui l'índex més elevat de persones implicades judicialment en actes delictius de tota la ciutat de Sant Boi.

Aquest conjunt de factors han comportat l'aparició en el barri de noves formes de pobresa i d'exclusió social. Des del municipi són moltes les entitats d'iniciativa social que fan costat a les persones més fràgils així com també el sistema de serveis socials que gestiona el consistori municipal.

- Assegurar el dret a les persones a viure dignament
- Cobrir les necessitats bàsiques
- Promoure l'autonomia personal
- Prevenir situacions de risc.

Al municipi hi ha quatre centres de serveis socials: a Can Massallera, La Gralla, Casal de Barri de Cooperativa-Molí Nou. Al barri de Marianao s'ubiquen a l'Olivera.^{iv}

*"És molt important **que les entitats puguin desenvolupar la part comunitària** amb les persones que atensem des de serveis socials. Caldria sumar esforços entre les entitats i crear un circuit entre les entitats que facilités l'accés de les persones de serveis socials a altres serveis de les entitats. Cal afavorir el treball en xarxa."*

"Manca generar xarxes de suport, espais de trobada perquè la ciutadania es pugui relacionar i ampliar els seus vincles."

"Les entitats socials es troben en situació d'incertesa davant la pèrdua de recursos, hi ha sensació de no poder atendre a totes les demandes des de les entitats."

"A vegades hi ha la sensació que s'utilitzen solucions-pegat per atendre als participants de les entitats."

"Falta més xarxa entre veïns/es, associacions, entitats del barri de Marianao. Díficil nivell de relació. Poca consciència de viure al Barri de Marianao. Sembla un barri poc cohesionat, la tolerància es baixa per part dels veïns/es."

*"Considerem que la principal necessitat és la **manca d'una taula interdisciplinària** a on tots els professionals implicats en aportar eines i recursos per ajudar a les persones a sortir de les diverses situacions en les que es troben, puguin tenir un espai comú de trobada i treball compartit."*

Per a moltes famílies de Marianao, la marginació esdevé quan les condicions econòmiques són tan precàries que no hi ha quasi res segur: l'habitatge, el treball, la formació, els aliments, etc..., de manera que aquesta inseguretat té efectes molt punyents en la vida personal i familiar de qui la pateix. Així la gent va quedant al marge d'allò que, ara per ara, considerem mínimament bo i normal. Per a moltes persones del barri hi ha un nivell de patiment i de malestar molt elevat, degut a l'acumulació de múltiples factors que condicionen en gran mesura les seves possibilitats de viure amb dignitat.

*"**Cal dissenyar un protocol d'urgències comunitàries.** Hem de ser conscients de la importància de crear serveis socials d'urgència. No existeix una manera de fer consensuada a l'hora de donar resposta a situacions d'urgència fora de l'horari laboral. Caldria elaborar un protocol d'actuació."*

*"**Recursos socials insuficients.** Necessitat de que els equips de Serveis Socials siguin més grans per tal d'atendre a més famílies. Necessitat d'incorporar recursos psicològics (estan sobrecarregats)."*

*"La **situació socioeconòmica** de moltes famílies s'ha vist agreujada en els darrers anys i no es coneix dins de la població que fins ara no estava en risc d'exclusió social els recursos que s'ofereixen les UBASP."*

"Millorar els recursos existents amb petita infància a nivell de serveis socials, beques, etc."

"Maltractament a persones grans, però es una realitat molt amagada."

*"Ens trobem en una situació on hem de **garantir els drets**: no garantim el principi dels drets d'igualtat, perquè el nivell de renda sovint determina les oportunitats."*

36

*"Una altra necessitat seria de **poder disposar de persones que puguin acompanyar** a tota la gent que no sap a on acudir o com adreçar-se a certs recursos, sobretot certes gestions que no saben com realitzar-les."*

*"Caldria algun tipus **d'interlocutor en relació a les administracions públiques**, per evitar perdre temps amb gestions relacionades amb les necessitats de les famílies, ja que actualment per a cada tipus de necessitat diferent cal dirigir-se a oficines diverses i de maneres diferents. (A causa de què a les administracions públiques trobem que tot està molt fragmentat). Necessitat d'unificar per guanyar temps i qualitat en la resposta a aquestes necessitats."*

*"Necessitat **de constituir una taula social** on estiguin representades les diferents administracions."*

Des de l'Àrea de Benestar i Ciutadania es signa el 18 maig de 2010 el Pacte Local per la Inclusió amb 109 agents vinculats i 90 mesures adreçades a desactivar i prevenir els processos d'exclusió social. Les línies estratègiques del Pacte són les següents:

- 1) Estratègies locals d'inclusió i cohesió social a la ciutat.
- 2) Assegurar el manteniment dels serveis públics que evitin bosses de pobresa, amb la protecció social econòmica.
- 3) Noves estratègies de formació, educació i capacitació que facilitin la incorporació de les persones o millora de les condicions en el mercat de treball, com una eina que afavoreix la cohesió social i adaptades a un nou model productiu.
- 4) Polítiques d'ocupació i creació de llocs de treball, assegurar una economia local que promogui l'ocupació i la inserció en el mercat laboral.
- 5) Accés a l'habitatge, dimensió bàsica d'autonomia i de processos d'inclusió social.
- 6) Participació, comunitat i inclusió social: les xarxes ciutadanes i d'acció social.^v

L'any 2014, s'han creat tres de les quatre taules coincidents amb aquestes línies estratègiques:

Taula de formació, iniciada al 2013 on hi participen els IES de Sant Boi i l'Escola d'Adults. Els projectes realitzats durant 2013 han estat: Canvia el teu futur, Puc més i Eskala. Són projectes adreçats a oferir formació a joves que no

acrediten i orientació laboral. *Taula de pobresa*, iniciada al 2013 hi participen les esglésies evangèliques, Ajut al quart món i Càritas. Per a la infància hi participen Eixida Camps Blancs, Don Bosco i Fundació Marianao.

Entre els diversos projectes es destacable la botiga solidària amb 2.400 famílies que l'han visitat.

A *La Taula d'Habitatge*, iniciada a l'octubre de 2012, hi participen el Col·legi d'advocats de Barcelona, Fundació Marianao, Plataforma d'afectats per la hipoteca i la Federació de veïns de Sant Boi.

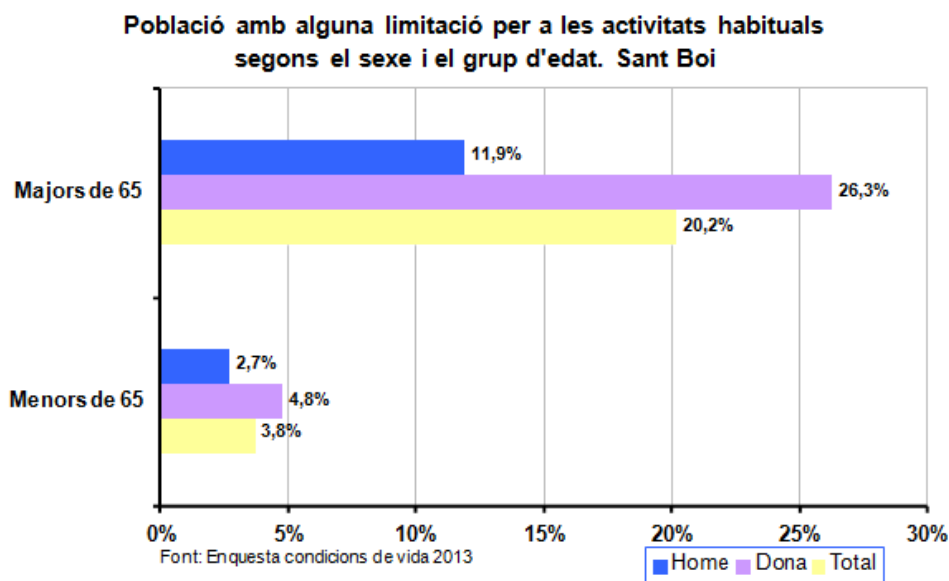
La darrera taula, la *d'ocupació*, està previst que s'iniciï durant 2014.

a) LIMITACIONS I NECESSITATS D'AJUDA

37

• LIMITACIONS

L'enquesta de condicions de vida inclou una pregunta sobre si la persona té alguna limitació per a les activitats que fan habitualment: s'entén per activitats habituals sortir al carrer, pujar/baixar escales, moure's dins de casa, vestir-se i rentar-se i menjar i/o preparar els àpats. S'entén que una persona té limitacions per a les activitats habituals encara que les tingui superades per algun aparell o per l'ajuda de terceres persones.

Per sexes, les dones tenen més limitacions per a les activitats habituals que no pas els homes, situació que és significativament diferent entre els majors de 65 anys, però no entre els menors d'aquesta edat. En la població femenina de 16 a 64 anys el percentatge de dones amb limitacions és del 4,8%, mentre que el percentatge d'homes amb limitacions és del 2,7%. En la població de més edat, a partir de 65 anys, el 26,3% de les dones tenen limitacions, envers l'11,9% dels homes.

- **NECESSITATS D'AJUDA**

En la majoria dels casos en que una persona necessita d'ajuda per a realitzar activitats habituals és un altre familiar que conviu amb la persona necessitada d'ajuda qui se n'encarrega, situació que es dona en un 65,3% dels casos; un 12,2% de les persones amb limitacions reben ajut de familiars que tot i no conviure amb aquestes persones habitualment s'encarreguen d'assistir-les.

En un 3,5% dels casos és una persona contractada i remunerada qui s'encarrega d'aquestes tasques, mentre que tan sols un 2,9% de les persones necessitades d'ajuda van manifestar rebre-la d'alguna persona enviada pels serveis socials o altres programes d'ajut de l'administració pública

BLOC II SECTOR EN QUÈ ESTÀ ORGANITZADA LA SOCIETAT

II.1 L'ECONOMIA I EL MERCAT DE TREBALL

II.1.1 MODEL ECONÒMIC

El nou "model" econòmic que s'ha anat consolidant i que ha significat la conversió en fenòmens estructurals, l'atur i les dificultats per accedir i mantenir la feina per a tanta gent, ha fet que nous valors, com ara l'individualisme i la competitivitat, siguin avui els predominants. De l'explotació que, com a obrers, es patia dècades enrere, s'ha passat -cada cop més- a l'explotació com a consumidors.

Han canviat les idees i les maneres de viure. Ara, els paràmetres de comportament resten molt influïts per la importància del que podríem anomenar la cultura audiovisual (televisió, vídeo, radio, ordinador, telèfon mòbil...), i on els referents estètics són molt més importants que els ètics.

D'aquesta manera, els joves es troben aliens a la cultura del treball, incitats al consum com a marc per satisfer les seves necessitats, "aparcats" als centres d'ensenyament i a viure amb els seus pares "cine dia". I sorgeix l'anomia (sentiment de manca de referències i vincles en la vida produït per unes determinades condicions socials), amb tot un seguit de comportaments personals i col·lectius que provoquen l'alarma en la societat que objectivament els promou.

"Que els joves poguem tenir més alternatives d'oci."

Un altre tret característic del nou model econòmic i social que s'ha implantat és l'augment de la pobresa, l'exclusió social i la marginació de cada vegada més importants sectors de la població a barris com a Marianao i ciutats com Sant Boi.

*"Una de les principals necessitats que actualment estem patint és la **manca d'ocupació**. Existeix un índex d'atur molt elevat. La desocupació prolongada acaba generant altres necessitats en les unitats familiars, que afecten a la satisfacció de les necessitats bàsiques, però també socials, de lleure, de relació de cultura, etc."*

*Actualment tenim **programes d'ocupació** que s'han de redefinir perquè els perfils canvien."*

II.1.2 MERCAT DE TREBALL

En relació a l'activitat, considerarem aquelles persones que es troben en edat laboral, això és, tenen entre 16 i 64 anys. Aquests representen aproximadament dues tercers parts del total de la població, una mica més de 55.000 persones. D'aquestes, tres de cada quatre les comptem com a població activa i una com a població inactiva.

Recordar que es comptabilitzen com a població activa aquelles persones que estan treballant o tenen la voluntat i la disposició per a fer-ho, això és, ocupats i aturats. La població inactiva és tota la resta.

De la població inactiva en edat laboral, aproximadament la meitat són persones, gairebé sempre dones, que s'ocupen en exclusiva del treball domèstic. La resta es reparteixen entre estudiants, incapacitats per treballar, prejubilats o retirats, i altres situacions diverses.

Pel que fa a la població activa, una mica més del 70% té feina i treballa remuneradament. D'aquests, la gran majoria són assalariats, amb una repartiment aproximat del 80% al sector privat i del 20% al públic. La proporció d'autònoms i empresaris és d'una mica més del 10%. En aquest cas 6 de cada 10 són treballadors autònoms sense personal a càrrec, i 4 empresaris amb assalariats.

40

Segons l'estimació que hem fet a aquesta enquesta seguint metodologia EPA, a Sant Boi hi ha gairebé 12.000 persones en situació d'atur, el que implica que la taxa d'atur és del 28,8%. La taxa d'atur registrat que hem agafat com a referència és la que hi havia a 30 de setembre del 2013, quan era del 19,2%, gairebé 10 punts inferiors. Aquesta diferència s'explica per les gairebé 4000 persones que tot i trobar-se en situació d'atur no són inscrites al SOC i per tant no apareixen als registres d'atur. Generalment es tracta de gent jove, menor de 44 anys, que si no té dret a cobrar cap prestació considera que el sistema públic no li trobarà feina i per tant desisteix d'apuntar-s'hi.

Ja hem parlat de com es reparteix la població en funció de la seva situació d'activitat, tan sols repassarem alguns indicadors: la taxa d'activitat entre els majors de 16 anys és del 58,6%, amb una diferència molt gran entre homes i dones: la taxa d'activitat entre els homes és del 67%, i entre les dones del 50%. La taxa d'ocupació s'ha de llegir com el % de població de 16 i més anys que té feina. En total és el 42%: la meitat dels homes i una tercera part de les dones treballa, proporció que és del 35% entre els joves menors de 30 anys.

La taxa d'atur, com hem dit, és del 28,8%. És del 25% entre els homes i del 33% entre les dones. Entre els joves la taxa d'atur es dispara fins el 43%. Arribats a aquest punt cal destacar que la taxa d'atur registrat entre els joves és del 15,4%. Contrastant aquestes dues xifres queda clar fins a quin punt els joves no confien que puguin trobar feina a través de les oficines públiques de treball i no s'hi apunten.

"Taxes d'atur que superen el 20% de la població."

El més destacable de les dades sobre el sector d'activitat en què s'ocupen els treballadors de Sant Boi és la creixent terciarització de l'ocupació. Gairebé el 70% treballa al sector serveis (el 2009 era el 65%), situació especialment evident entre les dones: el 85% de les dones treballa als serveis, xifra que és del 55% entre els homes. Malgrat això, ha crescut la proporció de persones que s'ocupen a la indústria en relació al 2009, i actualment és del 26,6% quan fa 4 anys era d'una mica més del 20%. En canvi el sector de la construcció ha vist reduïda la seva activitat dràsticament i això es reflexa en el nombre de persones ocupades a aquest sector. Actualment és de tan sols el 4,6% del total, quan fa no masses anys era al voltant del 10% i encara més.

Pel que fa a la situació contractual d'aquests treballadors, com hem dit abans la majoria són assalariats. Un 70% són assalariats fixes, contra un 20% d'eventuals. Tenint en compte que cada mes observem que a les xifres de contractació registrada el 90% dels contractes signats són temporals, podem concloure que hi ha una part important de la població que pateix una temporalitat constant i es troba en constant rotació.

Durant el mes de novembre l'atur registrat va reduir-se a Sant Boi i va passar del 17,3% de la població activa al 17,0%. L'atur registrat es va reduir tant entre els homes com entre les dones, així com entre els joves menors de 30 anys. A la finalització del mes el nombre total d'aturats registrats a Sant Boi és de 7.455 persones, 676 menys de les que hi havia el novembre del 2013, quan la xifra total era de 8.131 persones. En termes relatius, el descens de l'atur ha estat del 8,3% interanual. L'única xifra que presenta una evolució negativa en termes interanuals és el nombre d'aturats de llarga durada, que és un 5,5% superior al registrat fa un any.

El 17% de la població activa de Sant Boi es troba en situació d'atur registrat, proporció que és del 15,1% entre els homes i del 19,2% entre les dones. Entre els joves menors de 30 anys la taxa d'atur registrat és del 14,5%, encara que aquesta magnitud no és la més adequada per a mesurar l'atur juvenil, ja que bona part dels joves aturats no són inscrits a les Oficines de Treball.

Pel que fa als aturats de llarga durada (més de dos anys a l'atur) suposen el 28,5% del total.

L'atur registrat va reduir-se en 460 homes i 216 dones, un 11,4 i un 5,3% de descens respectivament. El descens de l'atur registrat entre els menors de 30 anys ha estat del 12%, mentre que entre els treballadors estrangers la reducció interanual ha estat del 7,2%. En aquest cas només ha beneficiat els homes d'aquest col·lectiu, ja que entre les dones estrangeres la xifra d'atur no ha patit variacions en relació a les dades de dotze mesos enrere.

Per sectors productius, s'ha reduït l'atur registrat als tres principals quant a la quantitat de persones que ocupen, això és, la indústria, la construcció i els serveis. En canvi hi ha més aturats que fa un any provinents de l'agricultura, i també hi ha més aturats registrats que busquen el seu primer lloc de treball.

*"Una de les necessitats primordials que actualment pateix el nostre municipi és indubtablement la **manca d'ocupació**." L'Ajuntament, sense tenir competències en aquest àmbit, participa en la promoció de l'ocupació":*

- *Coressa: es presenta a les convocatòries europees que suposin la implementació de programes d'ocupació. Tallers, plans, iniciatives de formació específica per col·lectius en risc d'exclusió social.*
- *Creant empreses públiques com Igualssom.*
- *Incorpoarant clàusules socials perquè les empreses incorporin en la seva plantilla persones desocupades de Sant Boi.*
- *Facilitar CV a les empreses quan s'instal·len a nostre territori.*
- *Posar en marxa un programa de foment de l'ocupació dotat amb un milió d'euros, si no s'exhaureixen els fons aniran al programa Treballem.*

42

II.1.3 L'ACTIVITAT ECONÒMICA

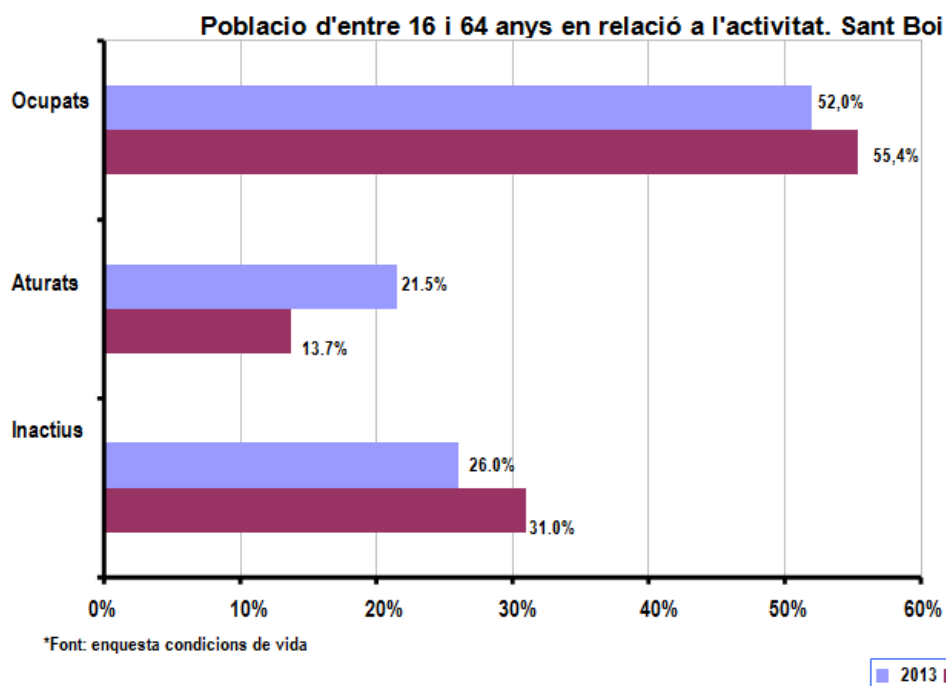
Per a parlar d'activitat es tindran en compte aquelles persones en edat laboral, això és, d'entre 16 i 64 anys.

L'any 2014 la població en edat laboral, entre 16 i 64 anys, i laboralment activa és de 41.183 persones, de les quals 29.338 són ocupades i 11.844 són desocupades. D'acord amb aquestes xifres les taxes d'activitat i d'ocupació es situen respectivament en el 73,5% i en el 52% de la població en edat laboral, mentre que l'atur és del 21,5% en relació al total de població en edat laboral, mentre que la taxa d'atur, el nombre de desocupats en relació al nombre d'actius, és del 28,8% de la població activa.

*"Per aplicar **polítiques que ajudin a superar la necessitat d'ocupació**, l'Ajuntament ha creat un fons que impulsi que les empreses contractin durant un any persones de Sant Boi assumint un 50% del cost, el 50% restant l'assumeix l'Ajuntament. Està previst poder ocupar entre 150 i 200 persones."*

Respecte d'aquesta darrera dada, cal contrastar-la amb la taxa d'atur registrat, que només inclou aquelles persones demandants d'ocupació a les Oficines de Treball, i que durant el mateix període temporal en que es va fer el treball de camp que genera les xifres comentades anteriorment era de del 18,9% de la població activa¹. Això implica que unes 3.500 persones de les persones que van manifestar no treballar, ser disponibles per fer-ho i estar buscant feina no són inscrites a les Oficines de Treball. Majoritàriament es tracta de persones joves que no han cotitzat prou temps com per a rebre una prestació per desocupació i no s'inscriuen a les oficines públiques d'ocupació. Dit d'una altra manera, aproximadament el 30% de les persones que diuen trobar-se en situació d'atur no hi són inscrites i per tant no són registrades com a aturades a les estadístiques de les OTG.

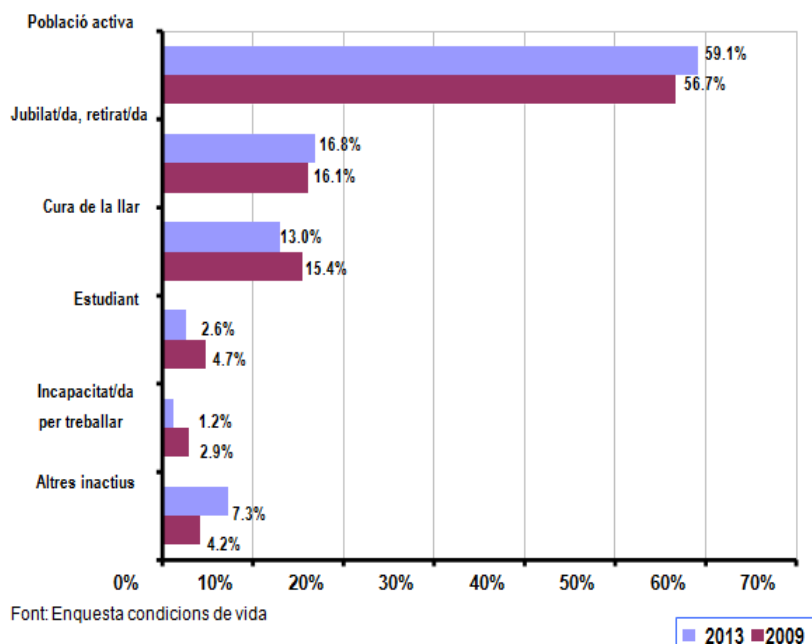
¹ Taxa d'atur registrat, mitjana de l'any 2013

a) INACTIVITAT

Pel que fa a la població econòmicament inactiva s'estima en 28.158 persones, el 40% de la població de 16 anys i més. La població jubilada, retirada o pensionista, 11.296 persones, és el col·lectiu més nombrós i representa el 16,8% de la població de 16 anys i més. S'estima en 9.210 persones la població dedicada exclusivament a les feines de la llar. Aquest col·lectiu, la pràctica totalitat del qual format per dones, representa el 13% de la població de 16 i més anys (un 21,5% entre les dones i tan sols un 2,8% entre els homes), mentre que la població amb incapacitat permanent per a treballar s'estima en unes 850 persones, l'1,2% de la població a partir de 16 anys.

Població a partir de 16 anys en relació a l'activitat. Sant Boi

44

Per sexes, la població inactiva és majoritàriament femenina, amb 17.176 dones i 10.976 homes. El percentatge d'inactius en relació al total de població de 16 i més anys és del 48% i el 31,8% per a les dones i els homes respectivament.

"Inactivitat: existeix una bossa nombrosa de joves i adults que no treballen, o ho han de forma precària"

"Hi ha col·lectius d'aturats, llarga durada, que han perdut l'esperança i ja no fan demanda ni de formació ni d'ocupació."

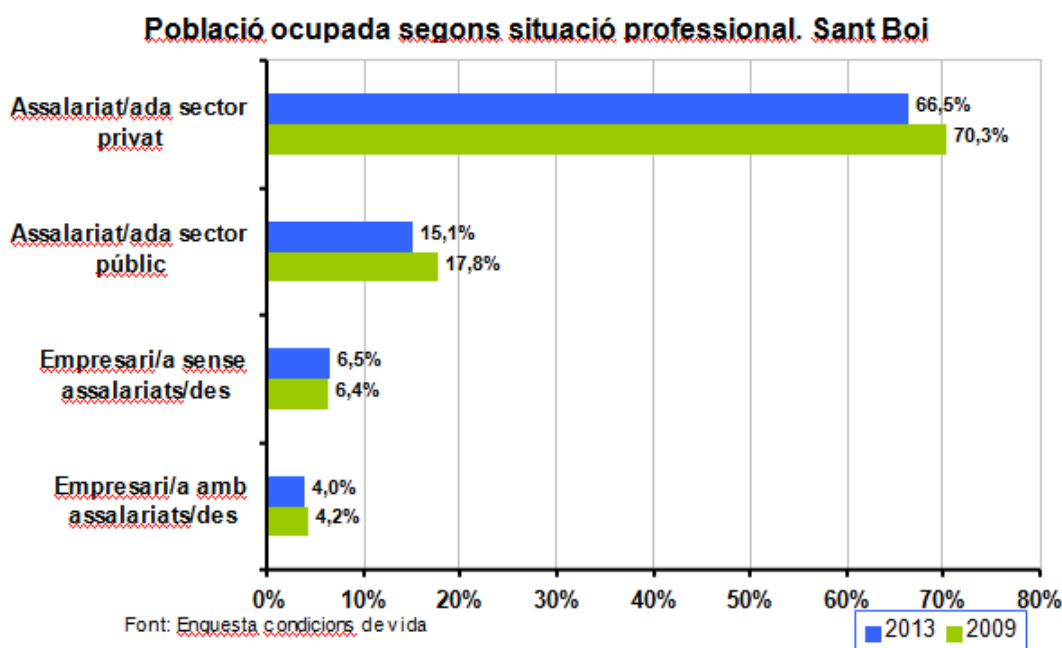
B) SITUACIÓ PROFESSIONAL

A Sant Boi l'any 2013 són ocupats assalariats unes 24.000 persones, que representen el 81,6% de la població ocupada. El 85% dels ocupats són assalariats fixos i el 12,7% són eventuais o amb contracte a termini. S'estima que el nombre d'empresaris/es autònoms/es és d'un 3.000 persones, el 10,5% de la població ocupada. La majoria d'empresaris correspon a treballadors autònoms que no ocupen personal, el 6,5% de la població ocupada, mentre que els empresaris que ocupen personal representen el 4% del total d'ocupats i ocupades.

"Hem de generar polítiques de desenvolupament econòmic des de la proximitat amb perfils diferents. Hem de crear una **comunitat emprendora**. Al barri de Casablanca la comunitat s'ha fet seu un espai, un equipament orientat a crear un laboratori d'emprenedoria i economia social. En aquest sentit l'aposta és COBOI que aquest darrer any ha creat una llançadora amb 10 projectes, per tant és un tangible que funciona."

Si en anys anteriors sempre s'havia detectat un major nombre d'homes empresaris o autònoms que de dones en la mateixa situació, actualment no hi ha diferències per sexes: el 82% de les dones que treballen són assalariades, mentre que aquesta proporció entre els homes és del 81,1%; malgrat això el sector públic és més feminitzat que el privat, ja que mentre el percentatge de dones ocupades pel sector públic és del 19,1%, entre els homes és de l'11%.

45

C) SECTORS D'ACTIVITAT

L'any 2013 el sector dels serveis dona feina a 20.183 persones, el 68,8% de la població ocupada. La indústria ocupa la segona posició, amb 7.793 persones, el 26,6%. El 4,6% dels ocupats, 1.363 persones, treballen al sector de la construcció.

"Atur juvenil, manca de cursos de formació ocupacional per joves."

"Cal incidir en reduir l'atur juvenil i la precarietat laboral dels joves."

"L'atur es va fent crònic en persones aturades, sobretot de 40-45 anys en endavant"

"Manca d'iniciatives que incentivin als joves per crear el seu ofici o professió, ajudar a fomentar les ganes..."

"Manquen programes de **promoció del treball juvenil.**"

"Creació de més **recursos prelaborals i laborals/ocupacionals adaptats.**"

"Manquen iniciatives de creació de **contractes socials** per gestionar obertura en festiu."

46

"Falten **oportunitats per donar facilitats a les persones emprenedores** per tal de que puguin aconseguir crear nous espais comercials i/o culturals."

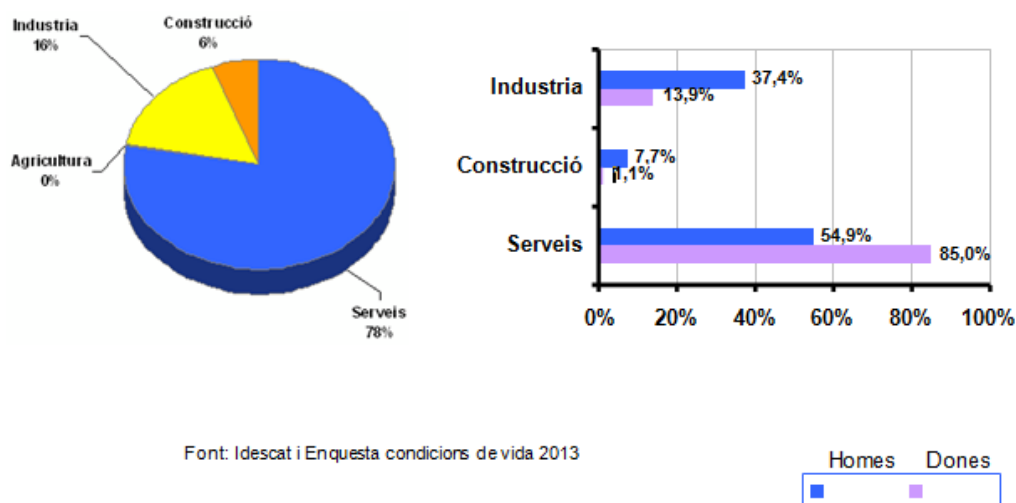
"Més ajudes econòmiques per finançar **projectes d'inclusió comunitària**. Les empreses de treball protegit i els sistemes prelaborals estan saturats i no donen cobertura a tota la demanda (està tot col·lapsat)."

"Situació actual al barri de Marianao greu. Calen **polítiques d'ocupació innovadores.**"

Retallades en els subsidis de l'atur, PIRMI, etc.

Pel que fa als sectors productius segons la població ocupada per sexe, la terciarització de l'ocupació és molt més evident entre les dones que entre els homes: el percentatge de dones ocupades al sector serveis és del 85%, en tant que als homes és del 54,9%. Situació inversa es dona a la indústria i la construcció: el 37,4% dels homes són ocupats a la indústria, per tan sols un 13,9% de dones; a la construcció la diferència és molt més gran, i la gran majoria de persones ocupades a aquest sector són homes, per tan sols un 1,1% de dones ocupades a aquest sector, per un 7,7% dels homes.

Població ocupada segons sectors d'activitat. Sant Boi 2013

47

D) PROFESSIONIÓ

El principal grup professional quant al nombre d'ocupats, amb més de 6.700 persones, és el dels treballadors/es de l'hostaleria, els serveis personals i el comerç, que suposa el 22,9% de l'ocupació total. Inclou aquelles persones que treballen a serveis de restauració, dependents de comerç i d'establiments de serveis personals. També inclou treballadors de la sanitat i d'altres serveis que s'ocupen de la salut de les persones, que és un sector que a Sant Boi té molta importància.

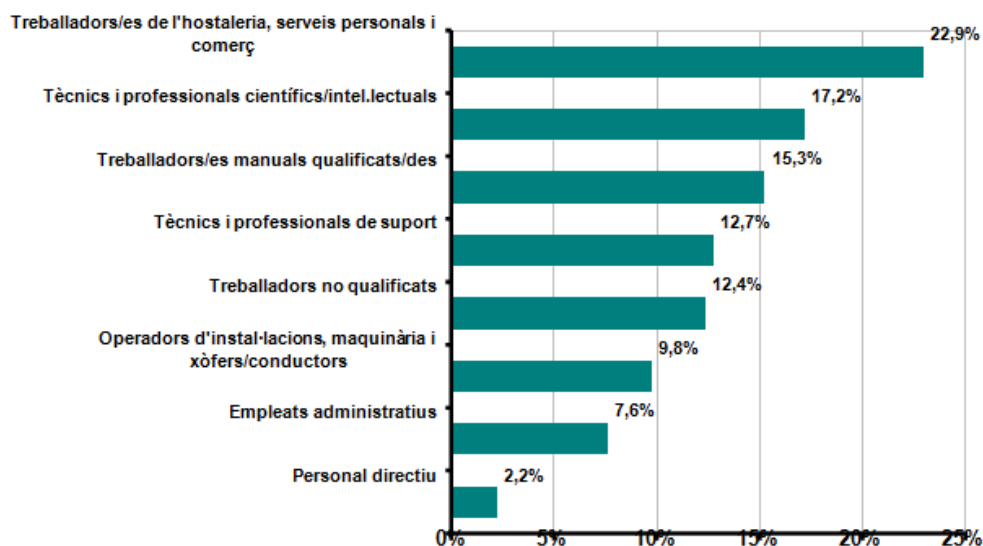
Un altre grup que ocupa una part important dels ocupats és el de tècnics i professionals científics i intel·lectuals, que inclou principalment professionals de la salut (metges, personal d'infermeria, etc.) i de l'educació (mestres i altres professionals de l'ensenyament). En total són unes 5.000 persones.

El tercer grup quant a la seva importància numèrica és el dels treballadors manuals qualificats, principalment a la indústria i la construcció, que representen el 15,3% del total, unes 4.500 persones. Després trobem els tècnics i professionals de suport, professionals que treballen en diferents àmbits com ara les ciències i les enginyeries, les comunicacions i les TIC, supervisen processos de la indústria o la construcció, o donen suport a activitats financeres, jurídiques o immobiliàries, així com els representants i agents comercials d'àmbits diversos.

Pel que fa a la distribució segons el sexe, els homes són especialment predominants al grup *treballadors qualificats de les indústries manufactureres, la construcció i la mineria*, on hi ha una proporció de 9 homes per cada dona, i a la d' *operadors d'instal·lacions i maquinària, muntadors i xofers/conductors*, a on hi predominen els homes en una proporció de 4 homes per cada dona.

Els grups professionals més feminitzats corresponen al de *empleats administratius*, amb 1,35 dones per cada home, i entre els *treballadors de serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerços*, 1,25 dones per cada home.

Població ocupada segons professió (CCO-2011). Sant Boi

Font: Enquesta condicions de vida 2013

48

II.1.4 EL COMERÇ

L'Ajuntament ha aprovat el Programa d'Orientació per als Equipaments Comercials (POEC). Aquest document defineix un model comercial per a Sant Boi consensuat amb els representants del sector. Tres dels objectius prioritaris que s'hi plantegen són crear itineraris urbans que connectin les diferents zones comercials del municipi, incrementar el nivell de compres de complements de la llar i equipament personal que es fan a Sant Boi (roba, calçat, mobles, electrodomèstics) i unificar els esforços de les diferents associacions de comerciants per optimitzar la repercussió de la seva tasca.

Els principals resultats de la diagnosi del POEC són els següents:

On compren el ciutadans de Sant Boi?

- La majoria dels ciutadans/es fan la compra d'alimentació al mateix municipi, un 85,9% dels santboians compren l'alimentació fresca i un 73,7% l'alimentació envasada a Sant Boi.
- En relació a la compra de roba, calçat i complements, parament de la llar, lleure, esports i cultura el percentatge de compra en el municipi disminueix, sent els ciutadans que compren a Sant Boi el 40,7% (equipament de la persona), 59,6% (equipament de la llar) i 50,1% (lleure, esports i cultura), respectivament.
- El 65% dels ciutadans de Sant Boi compren l'alimentació fresca en els mercats municipals.

*"Existeix la necessitat preocupant de veure com **reformular la vida comercial del barri**. Tradicionalment a Marianao hi ha hagut molta presència comercial, i cada cop es va perdent més: hi ha molts comerços que tanquen i els veïns marxen a comprar fora del barri, inclús fora del municipi."*

En què gasten els ciutadans de Sant Boi?

- L'alimentació representa un 52,50% de la despesa que fan els santboians en el comerç. A l'altre extrem trobem lleure, esports i cultura amb un 4,5% de la despesa del ciutadans de Sant Boi.
- La mitjana de despesa de les llars en alimentació és de 459,57€. En canvi és solament de 43,17€ de mitjana en equipament de la llar. Indicadors de dotació comercial.
- Hi ha 76,31 habitants per cada establiment.
- Hi ha 13,10 establiments per cada 1000 habitants.
- La superfície comercial és de 1.834,38m² per cada 1000 habitants.

49

"El comerç del barri de Marianao, està oblidat. Cada cop els locals comercials estan més buits. Els comerços que s'estan obrint estan tancant perquè no acaben de funcionar bé."

"Caldrien fer accions que milloressin la vida comercial al barri de Marianao".

"Caldria crear estratègies d'acció per tal de fomentar el comerç del barri. Tot i que està bé, caldria potser donar més empenta al comerç".

"Falten més negocis o comerç de roba i moda."

El Nombre d'establiments comercials per districte:

Districtes	Alim.	No alim.	Equip. Llar	Equip. pers.	Lleure-Cultura	Autom.	Mixt	Altres	Total
Ciutat Cooperativa-Molí Nou	55	7	12	17	9	1	1	1	103
Marianao	98	28	67	72	21	7	10	11	314
Barri Centre	82	17	47	57	16	13	1	9	242
Vinyets-Molí Vell	91	19	53	66	13	24	5	9	280
Casablanca	27	3	6	5	3	0	1	4	49
Camps Blanc	12	4	0	1	0	0	0	0	17
Centre comercial-Parc comercial de Sant Boi	4	1	11	26	10	1	1	4	58
Total	369	79	196	244	72	46	19	38	1063

Sant Boi de Llobregat compta amb 1.063 llicències de comerç al detall que integren tots els sectors de l'activitat comercial.

*"És necessari **conscienciar** des de la infància i la joventut sobre **l'ús i el consumisme**."*

*"**La vida comercial del barri és pobre**: el petit comerç no prospera i s'ha de veure quines fórmules impulsar per donar vida comercial al barri."*

"S'obren pocs negocis nous, i un cop oberts costa de fer-los rentables."

"Més ajudes econòmiques per **finançar projectes d'inclusió comunitària**. Les empreses de treball protegit i els sistemes prelaborals estan saturats i no donen cobertura a tota la demanda (està tot col·lapsat)."

"Caldria un **millor control per part de l'Ajuntament dels comerços del barri**: retolació, instal·lacions, usos, etc."

"Implicar a les empreses en la contractació **"preferent" dels veïns de Sant Boi**."

"Fer **participis a les empreses en activitats de millora del barri**."

50

"Disposem d'una **xarxa comercial dispersa per barris i no tenim un centre**, un eix dins la ciutat comercial. Els comerços existents no són atractius perquè els locals no estan adequats per esdevenir comerços".

Nom del carrer	Comerços		Superfície		metres lineals de carrer	Ràtio comerços per 100 metres lineals	Ràtio superfície comercial per 100 metres lineals
	Nº comerços	%	Superfície (m²)	%			
Ronda Sant Ramon	34	3,20%	3098	2,08%	612	5,56	506,21
C/ Eusebi Güell	31	2,92%	2168	1,46%	727	4,26	298,21
C/ Rosselló	29	2,73%	2721	1,83%	882	3,29	308,50
C/ Antoni Gaudí	26	2,45%	3256	2,19%	770	3,38	422,86
C/ Joaquim Rubió i Ors	20	1,88%	1554	1,04%	511	3,91	304,11
C/ Joan Martí	20	1,88%	1661	1,12%	85	23,53	1954,12
C/ Montmany	19	1,79%	2278	1,53%	566	3,36	402,47
C/ Victòria	14	1,32%	1325	0,89%	741	1,89	178,81
C/ Francesc Pi i Margall	16	1,51%	1968	1,32%	450	3,56	437,33
C/ Girona	15	1,41%	1514	1,02%	580	2,59	261,03
Pl. de la Generalitat de Catalunya	9	0,85%	740	0,50%	312	2,88	237,18
C/ Llibertat	7	0,66%	400	0,27%	438	1,60	91,32
Zona Marianao	240	22,58%	22683	15,24%	6674	3,60	339,87

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Sant Boi.

ASSOCIACIONISME DELS COMERCIANTS

Associació de Comerciants Marianao Punt de Comerç

Any de fundació: 2001

Districte: Marianao, Can Paulet i Pedres Blanques

- Adreça: L'Olivera
- Plaça Montserrat Roig, 1
- 08830 Sant Boi de Llobregat
- Telèfon: 93 652 98 30
- Nre. de socis: 79 associats
- Adreça electrònica: associacio@compraramarianao.com

Pàgina web: www.compraramarianao.com

Associació Eix Comercial de Marianao

Adreça: Ronda Sant Ramon, 115

Districte: Marianao, Can Paulet i Pedres Blanques

Telèfon 93 654 08 12.

51

II.2 HABITATGE

II.2.1 LA POBLACIÓ I LES LLARS A SANT BOI

A Sant Boi hi viuen una mica més de 83.000 persones, en 30.208 llars familiars, el que ens dóna una mitjana de persones per habitatge de 2,76. Aproximadament a la meitat d'aquestes llars hi conviuen pares i fills. A unes 6.000 llars hi viuen persones soles, el que representa un 15% del total. Aproximadament el 60% són ocupades per dones, majoritàriament grans: el nombre de llars on hi viu una dona gran sola és tres cops superior al de llars on hi viu un home gran sol. Per a altres edats, hi ha un nombre similar d'homes i dones vivint sols i soles, encara que per al grup d'edat d'entre 30 i 44 anys hem detectat que la proporció d'homes vivint sols és lleugerament superior a la de dones en la mateixa situació.

“El preu de l'habitatge en els últims anys és molt elevat, fet que obliga a moltes famílies a viure amb avis, tiets, etc. Amuntegament de les famílies en habitatges.”

*“Penso que hi ha necessitat de **crear una xarxa de pisos compartits**, coordinant-ho de manera correcte (entre persones que necessiten pis i persones que necessiten llogar-lo).”*

“S'hauria de desenvolupar un sol de vivenda pública a preus raonables.”

*"Actualment hi ha moltes famílies que viuen **dos o tres unitats familiars a la mateixa vivenda**. Aquest fet comporta situacions de conflicte, problemes en la convivència, i molts cops són els fills qui pateixen les conseqüències (fracàs i/o absentisme escolar, mala alimentació, etc.). És per aquest motiu que cal abaratir el preu del lloguer, o bé crear el lloguer social per tal de poder ficar solució aquestes situacions."*

Més de la meitat de les famílies santboianes arriben a final de mes amb dificultats (37%) o amb moltes dificultats (16%). Tan sols un 6,1% de famílies van respondre que arriben a final de mes amb facilitat, mentre que un 40% va dir que hi arribaven amb suficiència, però en cap cas amb facilitat. Les llars monoparentals on hi conviu la mare i els fills són les que van declarar una major dificultat per arribar a final de mes: el 84% de les llars d'aquest tipus hi arriben amb dificultat.

52

*"Actualment hi ha **desnonament de famílies** per manca de lloguer o pagament d'hipoteca. No hi ha consciència de la **problemàtica amb l'habitatge**: hi ha moltes famílies sense recursos per pagar lloguers i pisos on no hi viu ningú."*

*"**Necessitat d'ajudes en els lloguers** per l'habitatge, per tal de facilitar l'emancipament dels joves.*

Crear més pisos de lloguer social (per a la inclusió), que respon a la necessitat de la gran dificultat que suposa avui dia independitzar-se. Cal posar especial atenció en el joves i persones amb malalties mentals."

*"**Demandes d'ajuda al pagament o a l'accés a l'habitatge.**"*

Aquestes dificultats repercuteixen en la capacitat d'estalvi de les famílies i fa que hagin de reduir despeses. Tan sols un 14% de les llars entrevistades van dir que havien pogut estalviar durant l'any anterior, mentre que el 84% han hagut de reduir despeses, principalment en oci i lleure, vestit, calçat i alimentació. També es van avaluar alguns indicadors per a mesurar la pobresa material a les llars. A un primer nivell trobem aquelles famílies que no es poden permetre fer vacances fora de casa almenys una setmana a l'any, que són el 69% del total.

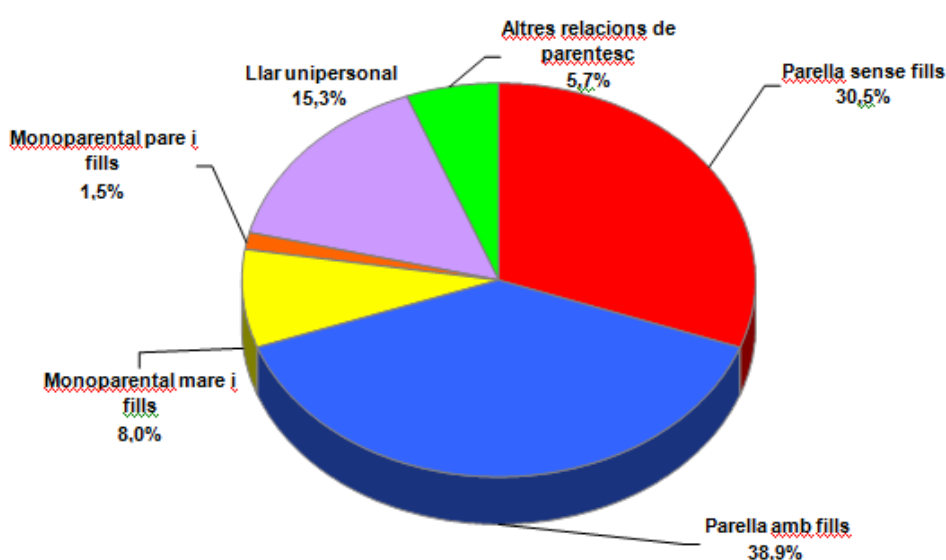
Els habitatges on viuen les més de 30.000 famílies de Sant Boi són generalment de mida mitjana o petita: la meitat tenen entre 60 i 90m², una quarta part entre 30 i 60, i una altra quarta part, més de 90. Les famílies que hi viuen fa 35 anys o més que hi viuen en més del 40% dels casos. A l'altre extrem trobem que gairebé el 12% de les famílies fa 3 anys o menys que hi viuen. Aquesta dada és important per a explicar el règim de tinença d'aquests habitatges: si mirem les xifres totals veiem que els habitatges de propietat són, de llarg, els més habituals, en més del 85% dels casos, i que només un 11% dels habitatges són en règim de lloguer.

Però cal tenir en compte que en el cas dels habitatges ocupats fa menys de 5 anys, el 55% són en règim de lloguer. Però dels que estan ocupats fa entre 5 i 9 anys aquesta proporció baixa fins el 15%, i encara més a mida que augmenten els anys que fa que les famílies ocupen l'habitatge. Per tant el lloguer és vist com una opció vàlida per als primers anys en que es viu a un habitatge, però després gairebé tothom es passa a la compra. Al marge d'això, en general les famílies estan prou satisfetes amb el seu habitatge: més del 90% van esmentar com a mínim un avantatge de viure on ho fan, i el 65% no va esmentar-ne cap desavantatge quan se'ls va preguntar. El més valorat en relació a l'habitatge són que tingui llum natural, que l'immoble disposi d'ascensor i que hi hagi transport públic proper.

*"Cal millorar la **xarxa de transport públic**, fent-la accessible a tothom."*

També aproximadament el 70% van dir que en cas d'un imprevist que requerís una despesa de 750 euros no el podrien afrontar amb recursos propis (per ingressos regulars o amb estalvis), sinó que s'haurien d'endeutar més per fer-hi front. Quant a necessitats més bàsiques, un 38% de les famílies manifesta que no pot mantenir casa seva a una temperatura adequada durant tot l'any, i un 35% van dir que no sempre poden pagar en el termini previst rebuts de l'habitatge o de subministraments, o de pagaments ajornats amb targeta de crèdit. Per últim, a un 12,4% de les llars hi pot haver déficits greus a l'alimentació dels seus membres, com ara un déficit de proteïnes. A aquestes llars van manifestar que no es podien permetre fer almenys cada dos dies un àpat amb carn, pollastre o peix.

a) NOMBRE DE PERSONES DE LA LLAR

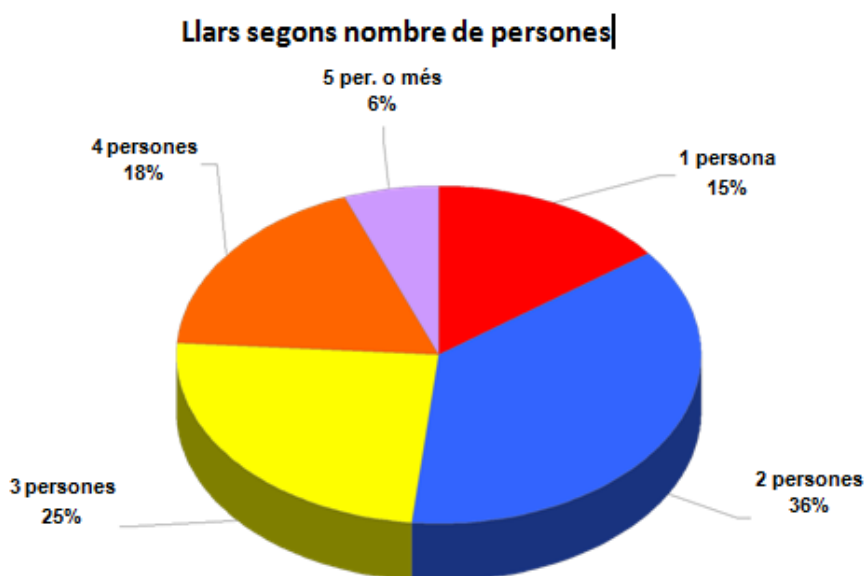

Font: Padró continu d'habitants i Enquesta condicions de vida 2013

Pel que fa a la distribució de les llars en funció del nombre de persones que les componen, predominen les llars de dimensió reduïda. Les llars de dues persones són les que tenen major representació relativa: 36 de cada 100 llars estan compostes de dues persones. En conjunt, les llars d'una i dues persones representen una mica més de la meitat de les llars santboianes (51%).

La dimensió mitjana resultant per a Sant Boi és de 2,76 persones per llar. Des del punt de vista territorial, el valor d'aquest indicador fluctua entre un mínim de 2,64 persones per llar (Ciutat Cooperativa-Molí Nou i Barri Centre) i un màxim de 2,90 (Camps Blancs).

54

Font: Padró continu d'habitants i Enquesta condicions de vida 2013

B) COMPOSICIÓ DE LES LLARS SEGONS EL NOMBRE DE FILLS

Els nuclis familiars es caracteritzen per presentar una dimensió reduïda. A un 30% de les llars hi viuen parelles sense fills, i a un 49% de les llars hi viuen parelles, mares o pares amb fills: a aquestes llars amb fills, el més habitual és que hi visqui un fill (49,8% de les llars amb fills) o dos (43,2%). Els casos de llars a on n'hi viuen 3 són un 6% del total de llars amb fills, i aquelles on n'hi viuen més de 3 tan sols representen l'1,1%.

Així doncs el nombre mig de fills per llar –a aquelles llars on hi viuen fills amb els pares– és d'1,58.

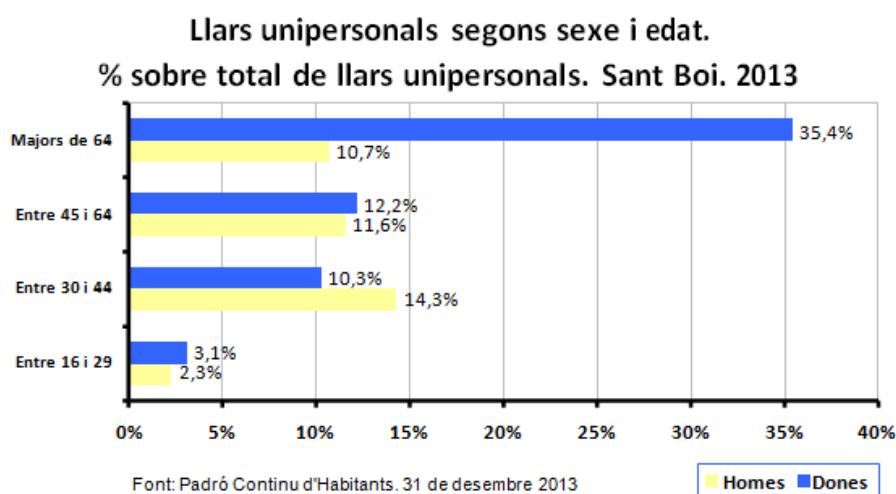
C) LLARS UNIVERSALS

Aproximadament el 15% del total de llars són unipersonal. Les formades per dones són majoritàries, amb un pes relatiu del 61,1%. La composició per edats d'aquest tipus de llar és molt heterogènia, mentre que de les constituïdes per dones el 58% tenen edats superiors als 64 anys, de les constituïdes per homes l'estructura

d'edats és més jove, amb un 72,6% d'efectius en el grup de menors de 65 anys. Dit d'una altra manera, de les llars unipersonals on hi viuen persones majors de 64 anys, en un 77% dels casos es tracta de dones.

Sobre el total de llars unipersonals, les llars on hi viu una dona sola de més de 64 anys representen el 35,4% del total. El segon tipus de llar unipersonal quant a la quantitat de persones és aquella on hi viu un home d'entre 30 i 44 anys, un 14,3% del total. Ja a més distància, amb percentatges que oscil·len entre el 10 i el 12% del total de llars unipersonals hi trobem tres grups: homes d'entre 45 i 64 anys (11,6%), dones d'aquesta mateixa franja d'edat (12,2%) i dones d'entre 30 i 44 anys (10,3%).

55

II.3 PARTICIPACIÓ I COMUNITAT

Actualment en el barri de Marianao hi ha una important vida associativa. El moviment associatiu ha anat evolucionant al llarg dels anys. En temps del franquisme i de la transició política, l'associacionisme del barri girava entorn a pocs nuclis actius.

En l'àmbit sociopolític, l'Associació de Veïns de Marianao va desenvolupar una important tasca de conscienciació i organització popular per un barri millor i per les llibertats democràtiques.

En l'àmbit cultural, cal destacar sobre tot la tasca de les entitats recreatives i folklòriques que agrupaven a les persones immigrades segons la seva procedència (Peña el Loreño, Peña Juanito Valderrama, Casa de Sevilla...).

Pel que fa a l'esport cal fer esment de la important tasca que es va realitzar des dels diversos clubs de futbol del barri.

Cal també destacar el significatiu treball de promoció sociocultural i associativa realitzat des de la Parròquia M.Auxiliadora, així com des de la Comunitat dels Pares Claretians (actualment Escola Benviure) envers el barri de Can Paulet.

En aquesta part de la Monografia hem recollit moltes dades subjectives que enriqueixen tota la informació objectiva de què disposem entorn a la nostre comunitat i la participació ciutadana al barri.

*"Els espais de participació ciutadana de vegades no són útils: s'han d'adequar a les necessitats del barri, generant espais de participació real. **Més promoció i espais de participació** (tant per la ciutadania, com per les entitats)."*

*"Penso que cal conscienciar als veïns de la importància de col·laborar en la **defensa del barri**. Educació al veïnat per comunicar-se i participar en el desenvolupament de la participació."*

56

*"A més, també **falten activitats obertes** que, organitzades des de les entitats, donin vida als barris."*

*"No s'està donant resposta a les **demandes veïnals** que fa anys que estan en marxa (CAP, Biblioteca). La falta de recursos ho dificulta i és per això que és la societat civil qui, cada cop més, s'està empoderant per dur a terme iniciatives que cobreixin aquestes necessitats al territori."*

*"Els recursos, entitats, associacions en poques ocasions demanen els recursos d'oci i formació cultural que estan a la disponibilitat de la comunitat. Un exemple d'aquesta situació el trobem al **centre d'Art del municipi**. Tot i que existeix la voluntat d'oferir aquest espai com un punt de trobada cultural i de lleure obert a la ciutat, la col·laboració i participació de les entitats i els ciutadans és molt baixa i hi ha moltes dificultats perquè la població ho visqui com un espai obert a la comunitat."*

L'associacionisme al barri, en aquests darrers trenta anys, s'ha anat ampliant i consolidant, de manera progressiva, per a fer front a nous problemes socials. Els veïns i veïnes s'han organitzat per donar resposta a les necessitats que sentien entorn a diversos problemes: la infància, la joventut, les noves pobreses, la immigració, la dona, l'urbanisme i l'ecologia, l'ensenyament, la sanitat, la solidaritat amb el Sud.

"Manquen espais de reunió, i existeixen locals tancats que podrien esdevenir espais de reunions i punt de trobada per a joves, gent gran, etc."

*"Hi ha **grups musicals, de teatre, etc. que els hi agradaria poder fer activitats fora de l'horari d'obertura dels casals i centres cívics de la ciutat**, però o bé es troben que els hi fan pagar la instal·lació o que no els hi obren. Molts cops no es poden fer activitats perquè des de l'administració ens posen traves. En moltes ocasions frustra a les pròpies persones que tenen aquesta iniciativa. Un reclam clar és la falta d'espais per fer activitats culturals fora d'horari d'obertura dels espais que ja existeixen."*

57

*"Ens trobem amb una situació de **falta d'espais** per ofertar a les persones i les entitats que volen fer coses, dur a terme iniciatives."*

*"Encara que hi han bons **equipaments al barri** aquests estan massa saturats."*

*"No existeix un punt de referència pels joves del barri, el que existia fa anys que es va traslladar a un altre barri del municipi i a Marianao ara no hi ha **punt d'informació juvenil**."*

Caldria que les entitats i associacions del barri i agents que hi treballen estiguessin organitzats, i existissin punts de trobada i de treball conjunt periòdics. Falta de treball en xarxa real. Cada associació, entitat col·labora amb les demés per projectes puntuals comuns, no hi ha un treball en xarxa real."

*"Cal **cooperar i col·laborar més entre les entitats del barri**, sempre són les mateixes les que participen, i costa que col·laborin en projectes comuns."*

*"Manca d'organització popular per reivindicar els drets socials. Cal treballar pel foment de **processos participatius vinculants**, oferint possibilitats de participació als ciutadans."*

*“La tendència que estan començant a assolir les **entitats al barri** són d’envelliment: es troben amb la dificultat de garantir el relleu generacional intern. Cal veure com treballar per aconseguir el relleu de la gent que porta molts anys a les entitats i comença a estar cremada, per aquella gent més jove que podria aportar noves energies i obrir encara més les entitats al territori”.*

Algunes de les entitats, fins i tot, han passat d'una primera etapa reivindicativa envers l'Administració, a una altra etapa de crear alternatives encaminades a gestionar recursos, mitjançant convenis amb l'Administració. Això ha possibilitat una major participació democràtica en la gestió de recursos i equipaments, i-alhora- ha obert nous reptes tant per a l'Administració com per a la societat civil.

58

*“Tant Administració com les entitats han de cercar la **complementarietat mútua**, tot respectant la pròpia identitat de cada àmbit, per tal de poder fer front als múltiples i complexos problemes que avui té la nostra ciutat i el nostre barri.”*

Cal destacar, com a fruit de la darrera crisi econòmica, iniciada al 2007, la necessitat de reivindicar els drets que de manera progressiva hem anat perdent en aquests set anys en temes clau com l'educació, la sanitat, o el dret a la vivenda. La veu de la ciutadania està ressorgint per fer front a les injustícies socials. Així doncs a Sant Boi podem parlar de moviments com la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca o l'Assemblea de treballadors que estan tenint un gran impacte.

*“Pels ciutadans és complicat veure com poden participar per **millorar el seu barri**, on fer arribar la seva veu.”*

“Ens agradaria poder participar de les Festes de barri de Marianao, per poder realitzar més activitats diferents. Hi ha entitats que hi col·laboren des de fa anys, i participen sempre els mateixos col·lectius d'edat.”

“Caldria incentivar a la gent de tots els trams d'edat a implicar-se en la preparació de la festes a Sant Boi, es necessita gent per a participar”.

*“Hi ha poca incentivació de la participació de la comunitat en l'**organització d'esdeveniments comunitaris**. Un major treball en xarxa i implicació de la comunitat, podria ser un motor de cohesió social.”*

*“La principal necessitat que tenim és la **falta de participació de la ciutadania en les activitats culturals** municipals. Ens trobem que sempre són les mateixes persones que participen de les activitats. Els veïns/es només participen de les activitats del seu barri, costa que vagin a participar d'activitats, festes, accions d'altres barris. Falta de sentiment de pertinença a nivell de Sant Boi de Llobregat.”*

II.3.1 LA PARTICIPACIÓ A SANT BOI DE LLOBREGAT I MARIANAO

a) ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

És important fer referència als òrgans de participació ciutadan a que existeixen a Sant boi i al barri de Marianao. D'aquesta manera, trobem el consell de ciutat, diversos consells sectorials i finalment els cosnells de barri.

El **consell de ciutat** és el màxim òrgan consultiu i de participació de l'Ajuntament de Sant Boi. Està format per representants dels àmbits socials, econòmic, polític i territorial de la ciutat que es constitueix com a espai permanent de diàleg i deliberació en matèria de planificació estratègica, desenvolupament local i grans projectes de ciutat.

59

El Consell de Ciutat es va crear per acord del Ple Municipal el 16 de juliol de 2001.

El 23 de març de 2009 es va aprovar un nou reglament i el 20 de juliol de 2009 el Ple va nomenar els nous membres per unanimitat.

Les novetats incorporades en la darrera modificació suposen una millora i a grans trets són les següents:

- ✓ Un caràcter més estratègic centrant la seva tasca en alguns dels eixos estratègics de la ciutat: salut, patrimoni històric i cultural, territori i entorn natural.
- ✓ Una Vice-presidència del Consell de Ciutat que és escollida pel plenari del Consell d'entre els membres que no tenen cap càrrec de representació política.
- ✓ Una Comissió Permanent formada per un grup més reduït i operatiu que doni continuïtat al treball entre les reunions del Consell.
- ✓ Incorporació de nous àmbits com són les universitats, els col·legis professionals, els sindicats, el món empresarial amb l'objectiu de tenir una representació el més àmplia i diversa de la societat santboiana.
- ✓ Incorporació de representants del teixit associatiu amb 10 membres que han estat escollits directament pel conjunt d'entitats de Sant Boi mitjançant votació.
- ✓ Oficina tècnica al servei del consell que es formalitza per donar assistència al Consell i a tots els seus membres

Els consells sectorials són òrgans consultius de participació formats per representatnts d'entitats i experts d'un àmbit en concret. Entre les seves funcions hi ha:

- ✓ Assessorar, informar, col·laborar i fomentar la participació en temes del sector.
- ✓ Presentar propostes a l'Ajuntament a altres administracions.

Els consells sectorials que existeixen al barri són els següents:

- Consell Econòmic i Social
- Consell municipal de Cooperació i Solidaritat
- Consell municipal d'Agricultura
- Consell municipal de l'Esport
- Consell municipal de Patrimoni Arquitectònic
- Consell municipal Escolar
- Consell municipal de la Gent Gran
- Consell municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat
- Consell municipal de les Dones
- Consell municipal de Cultura

60

*"El **consell de cultura s'ha quedat obsolet** perquè les entitats i recursos que participaven eren més tancades, i costava que participessin a nivell municipal, és per aquest motiu que s'han creat les taules sectorials per àmbits (teatre, música, etc.)"*

Finalment, els consells de barri són òrgans de participació ciutadana de caràcter consultiu, dels quals es dota l'Ajuntament de Sant Boi per assessorar-se i rebre propostes de la ciutadania respecte el funcionament del barri i del municipi. N'hi ha un per cada barri: Vinyets i Molí Vell, Marianao, Ciutat Cooperativa i Molí Nou, Casablanca, Camps Blancs i Centre.

*"La principal necessitat que tenim és la **falta de participació de la ciutadania en les activitats culturals municipals**. Ens trobem que sempre són les mateixes persones que participen de les activitats. Els veïns/es només participen de les activitats del seu barri, costa que vagin a participar d'activitats, festes, accions d'altres barris."*

*"El **patrimoni cultural del barri de Marianao** és bo, però la gent no va a visitar-los, no existeix una relació emocional de identificació amb el patrimoni cultural del barri."*

Entre les seves funcions hi ha:

- ✓ Assessorar l'Ajuntament i elaborar propostes sobre el barri.
- ✓ Conèixer, debatre i informar la ciutadania sobre temes d'interès per al barri.
- ✓ Supervisar el funcionament del casal de barri.

Els diversos consells de barri están constituïts per:

- ✓ El/la Coordinador/a de Consells de barri

- ✓ El/La President/a del Consell de barri: (el regidor delegat de cada barri)
- ✓ Membres:
 - Un/a representant de cada grup municipal
 - Un/a representant de cada associació de barri que ho sol·liciti
 - Un/a representant de cada comissió de treball dins el consell de barri

*"No tenim **espais de treball comú** que serveixin per crear xarxa entre els recursos presents al barri i generar vincles de relació per tirar endavant propostes. Cal donar pes a les iniciatives que surten, i abandonar el model d'espais de treball poc decisius o vinculants."*

61

*"Per part de la ciutadania, **no disposem de dades objectives** que corroborin la impressió que al barri de Marianao hi ha poca participació. Els espais que tenim per al foment de la participació ciutadana, com son els consells de barri (a on hi participen entitats, partits polítics, sobretot) no acaben d'acomplir la seva funció i sovint poden acabar esdevenint espais de transmissió de la informació."*

b) PLANS DE DESENVOLUPAMENT COMUNITARI

Des de l'Ajuntament de Sant Boi es desenvolupen tres plans de desenvolupament comunitari, un d'ells ubicat al barri de Marianao. Els seus objectius són els següents^{vi}:

- Incidir en les necessitats del territori diagnosticades com a prioritàries, fent especial atenció als col·lectius i sectors socials amb més dificultats com són la infància, l'atenció a les famílies, la promoció juvenil i l'atenció a persones discapacitades o amb situació de dependència.
- Crear estructures de cohesió per tal de prevenir l'exclusió social i promoure la inclusió dels sectors socials més desfavorits en les dinàmiques comunitàries.
- Promoure processos d'empoderament i autonomia individuals i col·lectives, atorgant el protagonisme als actors del territori i fomentant la corresponsabilitat i compromís del veïnat, teixit associatiu, serveis i administracions del territori.
- Transformar i construir noves realitats mitjançant processos de treball col·lectiu i participatiu.

Concretament al barri de Marianao, el PDC d'aquest vol donar resposta a les problemàtiques socio-comunitàries del barri a partir d'un diagnòstic consensuat per les entitats que formen part del mateix. Els àmbits són, educació, oci, esport, soci-sanitari, economia, associacionisme i participació. El PDC es basa en la coresponsabilitat i cogestió de

les intervencions comunitàries del barri, afavorint la participació activa de la societat civil, perquè siguin protagonistes.

Els agents que intervenen són:

ASSOCIACIONS MARIANAO	
1	Viure l'Ictus
2	ARAMIS (Associació de persones amb discapacitat física)
3	Centre Obert Don Bosco
4	Centre Cultural Nra. Sra. De Lourdes – Can Paulet Percussió
5	Fundació Marianao
6	A.C.A. Casa de Sevilla
7	Tots Som Santboians
8	La Semilla de Trigo
9	DID (Dinamització i Documentació per a la Igualtat d'oportunitats)
10	Espai Lúdic
12	Casal d'Amistat Català – Cubà
SERVEIS	
1	Institut Marianao
2	Residència Benviure
3	Residència Llar Sant Josep
4	Casal de barri Marianao
5	Serveis Socials Municipals

Font imatge: Ajuntament de Sant Boi. Àrea de participació i ciutadania.

62

A l'octubre de 2013 es porta a terme l'avaluació dels Plans en el període 2010-2012. El diagnòstic es fonamenta en necessitats del barri, la decisió dels àmbits prioritaris d'intervenció és fa de forma conjunta en assemblea, amb les entitats que hi participen. Del Pla de Desenvolupament Comunitari del barri de Marianao es destaca^{vii}:

- El 50% dels projectes es van renovant i tres són autogestionats.
- Els principals destinataris: són adolescents, joves i infants i persones amb discapacitat.
- Respecte als efectes provocats per la intervenció al barri, es destaca la importància de la xarxa aportada pel treball comunitari que ha permès un canvi en la relació de les entitats.

Com a propostes de millora es destaquen les següents:

- Concretar les prioritats -àmbits d'actuació- en forma d'objectius concrets, que facilitin la formulació de noves propostes i l'ampliació i consolidació del treball en xarxa.
- Realitzar un monogràfic en el marc de l'assemblea del PDC per dissenyar de forma col·lectiva com ha de ser l'espai de relació: qui ha de participar, amb quina freqüència, amb quin rol, amb quina relació amb la resta del procés, amb quina estratègia s'hi contacta i se'ls convida a participar.
- Establir un sistema d'agenda compartida entre els participants al PDC -equip comunitari i entitats- que faciliti l'organització d'activitats.

El projecte MarianaoTéCor_ICI, pretén sumar des de la complementarietat les iniciatives que des del barri s'estan portant a terme i oferir espais de relació entre aquells protagonistes que fins a aquest moment no s'han vinculat a

cap experiència comunitària. Marianao TéCor pretén que el barri a on s'origina sigui el vertader protagonista del canvi i la transformació social.

*"Necessitat de crear **més espais amb representació** de diferents recursos i àmbits per parlar sobre la intervenció comunitària, cal implicació de tothom perquè aquesta sigui real."*

*"Gran quantitat d'associacions però **falta de treball en xarxa** (comunicació, accions conjuntes) (entès com a a treball cooperatiu/comunitari)."*

63

*"**Cal dissenyar projectes d'intervenció** que tinguin més present l'acció comunitària, generant espais de participació on es dissenyin propostes de projectes comunitaris liderats pels diferents serveis i recursos. És necessari que els agents creguin en aquests espais, i per tan que siguin operatius. Es posen en marxa moltes iniciatives que no tenen continuïtat i que estan buides de contingut."*

*"**Millorar la intervenció comunitària**, fent mediació que serveixi per minimitzar el discurs xenòfob al territori."*

"Cal apostar per adoptar actituds de corresponsabilitat en les accions comunitàries. Existeixen prejudicis entre els ciutadans, que cal veure com afrontar. El treball hauria de passar per fer una prevenció i apostar per la proximitat entre els diferents col·lectius, treballant per la cohesió social."

"Calen projectes on les persones s'impliquin de forma plena per tal de poder aconseguir canvis en el seu estil de vida. S'ha d'apostar per treballar el foment de la participació ciutadana."

*"La figura dels agents cívics, tal i com està plantejada actualment amb els plans d'ocupació, no funciona ni respon a les necessitats de la comunitat. Es **necessària la figura d'un educador/a de carrer** que complementi pedagògicament la feina del policia de barri". "Cal crear també la figura del **mediador comunitari**, que intervingui en els espais del barri en moments de conflicte."*

"Cal engegar equips de treball d'educadors de carrer, que possibilitin el treball amb els joves que, fora del circuit educatiu, tenen trajectòries d'inactivitat, perills associats al consum de tòxics, delinqüència, etc."

*"Falta la creació d'una **figura amb perfil de "mediador/a"** per donar acompanyament, assessorament a persones, famílies, parelles que es troben en situacions de vulnerabilitat, i que poden estar patint problemes, conflictes derivats de la seva situació i no tenen eines per fer-l'hi front. "*

L'any 2007 es va realitzar un ampli procés participatiu en el qual van participar 23 grups de treball (vinculats a les entitats socials, associació de veïns, grups informals, etc) per a la redacció de la primera "Carta Ciutadana", que es va presentar públicament en el marc del Debat sobre Polítiques Socials en què van participar els set alcaldes de les diferents formacions polítiques que es presentaven a la contesa electoral. Aquest acte va ser acompanyat per la Fundació Marianao, en concret des de presidència i la valoració va ser molt positiva per part de les parts participants, però cal dir que no es va explicar prou amb la ciutadania i els grups informals, aquests no van entrar i no van anar prou acompanyats en aquest procés. Encara així aquesta mateixa es va presentar als tres protagonistes de la comunitat.

Pel que fa referència a la informació en el barri i com aquesta arriba a la ciutadania sobre tot allò que es duu a terme al territori a partir dels col·loquis ens adonem que aquesta arriba a la ciutadania però amb certers distorsions donades per l'excés de informació, o bé perquè els canals de comunicació no són els més adients per a que aquesta arribi correctament.

"Actualment els ciutadans estem sobreinformats de totes les actuacions que es desenvolupen al municipi i al barri. D'aquesta manera les comunicacions sovint no són efectives.

*Cal **centralitzar tota la informació** en algun espai físic per anar a informar-te, crear una pàgina web dedicada en exclusiu a totes les activitats que es fan des de tots els serveis tant de recursos públics com privats, o comptar amb algú que es dediqués a recopilar la informació referent a les activitats del barri. Molts veïns no saben fer recerca de informació dels serveis i/o activitats del barri."*

"No disposem de mitjans de comunicació que afavoreixen l'accés a la informació de tot ciutadà, afavoreix que no es creï massa crítica".

"Malgrat el gran volum de les activitats que es duen a terme a la ciutat, hi ha una falta d'informació d'aquestes, i els ciutadans sovint no saben quina és l'oferta d'oci i participació a la ciutat. Caldria apostar per línies d'acció lligades a la comunicació i la cohesió a la ciutat".

"A Sant Boi hi ha força activitat cultural i d'oci, però la difusió que se'n fa no és bona, de manera que la informació referent a aquestes activitats no arriba als ciutadans."

Els plans que tenen incidència en el barri de Marianao:

NOMBRE	PLAN DE DESARROLLO COMUNITARIO
Objetivo	Transformar el barrio de Marianao en diversos aspectos, urbanísticos, sociales i econòmics. La asamblea de entitats és el espai de dinamització central del plan.
Web	http://www.santboi.cat/PaginesW.nsf/Web%5CPlanes/253CB3FBC4F2B3B5C12579500041A210?OpenDocument&Clau=PCM&Idioma=ca&Seu=N

NOMBRE	PLAN LOCAL DE COHESIÓN E INCLUSIÓN SOCIAL
Objetivo	Debilitar los factores generadores de procesos de exclusión asegurando la autonomía de las personas. Actuar de manera integral e integrada en relación con colectivos en riesgo de exclusión social.
Web	http://www.santboi.cat/Publi090.nsf/406121F451EC24F4C12576CE003F0F34/\$FILE/03%20PA%20_%2001%20PUNT%203%20PLA%20ACCIO%20ok.pdf

NOMBRE	PARTICIPACIÓN CIUDADANA
Objetivo	PARTICIPACIÓN / CIUDADANIA EJE DE ACTUACIÓN Y ASOCIACIONISMO Objetivo: 1.- Fomentar la participación activa de los niños/as y adolescentes de la ciudad, como a ciudadanos de pleno derecho en todos aquellos aspectos que afecten y/o puedan ser del su interés.
Web	http://www.santboi.cat/Publi046.nsf/C9BCF4B5B2985AF8C12572F70028800B/\$FILE/Participaci%C3%B3%20%20Ciudadania.pdf

Nombre	Programa transversal de cooperación y solidaridad
Objetivo	Mejorar la calidad de la cooperación directa, que sea transversal la acción municipal, canalizar adecuadamente la solidaridad municipal y ciudadana, apoyar al tejido asociativo y solidario, repensar e impulsar los espacios de participación, crear los instrumentos necesarios que garanticen el seguimiento y evaluación del programa
Web	http://www.santboi.cat/Publi038.nsf/VistaWebTemes/7CCB2FA91D9D93F7C125726E00499957?OpenDocument&Clau=ProgramesTransversals&Idioma=ca&Seu=N

Nombre	Plan de igualdad de género y ciudadanía
Objetivo	Generar sistemas de información propios que permiten conocer con precisión la realidad de Sant Boi.
Web	http://www.santboi.cat/Publi117.nsf/11DCBA3891623ECDC1257BF600308969/\$FILE/3.1.eixos%20d%27actuaci%C3%B3%20i%20objectius.pdf

II.4 L'EDUCACIÓ

II.4.1 PROJECTE EDUCATIU DE SANT BOI

El Projecte Educatiu de la Ciutat de Sant Boi es defineix com a una plataforma estable de participació i treball, que aplega els agents educatius i socials de diversos àmbits territorials de la ciutat i de diferents espais d'intervenció socioeducativa.

Els projectes educatius de ciutat es van configurar com una eina estratègica de planificació educativa de ciutat, entenent que no és possible un model de ciutat que no incorpori una perspectiva educadora en el seu sentit més ampli i transversal. El repte és treballar des d'una visió global, explicitant els valors i essent capaços d'articular interessos i plantejaments de tots els actors que conviuen en els municipis.

66

“Existeix la dificultat de fer un treball conjunt entre la regidoria i les escoles del territori. És difícil fomentar la participació de les escoles en temes extracurriculars, i no sempre s'aprofiten els recursos que s'ofereixen en temes relacionats amb l'educació pel desenvolupament. S'entén aquesta dificultat per la situació de sobrecàrrega que viuen les escoles, i es fa molt bona valoració de les activitats puntuals que es realitzen de forma conjunta.”

“És necessari augmentar el nivell formatiu, s'han de redissenyar les polítiques d'educació. Hem d'adaptar la formació a les necessitats del territori.”

“El sistema escolar no funciona o té dèficits, i s'ha d'apostar pels canvis que promoguin l'adaptació i flexibilització del model educatiu, veient com atendre la diversitat als centres.”

A) ANTECEDENTS

“Existeix una manca de recursos educatius actualment, quan la situació socioeducativa és tan complexa i complicada.”

“Les escoles estan molt saturades falten dinàmiques de convivència.”

L'any 1990 Sant Boi va signar la carta de Ciutats Educadores en el fòrum celebrat a Barcelona el novembre d'aquell mateix any.

El 15 de juny de 2004 la ciutat de Sant Boi es va adherir al manifest de ciutats compromeses amb el desenvolupament de projectes educatius de ciutat. Posteriorment, el 14 de setembre del mateix any, es va aprovar un acord en el Ple municipal per impulsar el procés de participació de la ciutadania, entitats i associacions

Els objectius generals dels projectes educatius de ciutat són:

- ✓ Generar espais per al debat i la reflexió al voltant de la pràctica i l'acció educativa de tots els agents que formen part del projecte educatiu de ciutat.
- ✓ Oferir espais per a la socialització i el coneixement entre les persones que treballen en i per l'educació a la ciutat.
- ✓ Facilitar l'accés a la informació, el contacte directe amb els serveis implicats en la gestió educativa, generar propostes noves i accedir a recursos formatius.
- ✓ Aportar elements que incideixin en l'acció educativa municipal, que s'ajustin a la realitat i que incorporin innovació i corresponsabilitat en l'educació.

67

*"S'ha dissenyat un **pla local per prevenir l'absentisme escolar/fracàs escolar** però no s'ha arribat a posar en marxa, i el problema cada cop és més present als centres educatius, tant de primària com de secundària."*

"Necessitat d'abordar el treball per pal·liar el fracàs escolar al institut Marianao i al Rafael Casanoves."

*"Cal establir una **relació/vinculació més forta entre els diferents agents educatius** amb presència al barri (escoles, INS, escola d'adults, UNED, etc.) i fomentar el treball comú."*

"Cal potenciar els circuits de treball comú entre els diferents recursos d'atenció educativa: EAP, escoles, CO, etc"

"Treball sistèmic familiar a centres educatius i entitats socioeducatives."

"L'escola està poc oberta, mira cap endins, i s'ha de treballar per apropar l'escola a l'entorn, implicant-se en la vida de barri."

B) ÈXIT I FRACÀS ESCOLAR A SANT BOI

Si mesurem el nivell formatiu dels diferents centres del nostre municipi amb el % d'estudiants que acrediten 4t d'ESO, tant públics com concertats, ens trobem amb una mitjana d'acreditació dels estudiants de 4art d'ESO en el curs 2010/2011 del 80,19% respecte als avaluats i d'un 74,72% respecte els matriculats.

Pel que fa al **fracàs escolar**, les dades oficials del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya donen una imatge més positiva, ja que no recull aquells que es tornen a reincorporar, mantenint-se força constant en els últims anys, entre el 26% i 27%, és ara al 2012 que ha baixat al 25,3%.

Si agafem les dades de l'índex de fracàs escolar a 4t d'ESO inferides pel SLTET que si contempla aquells estudiants que es tornen a incorporar i per tant, més ajustada a la realitat, dóna una imatge de major variabilitat, ja que en algun moment d'aquests últims anys, ha arribat al 28,5% (2010), tot i que per aquest any 2012 coincideix amb les dades oficials (25,3%).

S'observa un major % d'**alumnes repetidors** en el curs 2010/2011 que no pas al 2009/2010, gairebé 8 punts, amb l'efecte que pot provocar aquest fet. No disposem d'informació relativa als que finalment obtenen el títol, sobre tot si els estudis posteriors es fan en un centre diferent.

D'aquesta manera, es pot concloure que durant l'exercici del 2010-2011 s'ha reduït el fracàs escolar fins al 25,3%. Per una altre banda, els estudiants amb major formació (Cicles formatius, Batxillerat), tenen més probabilitats d'estar en actiu, menys taxa d'atur i troben feina amb més facilitat.

"Hi ha un veritable problema d'absentisme escolar que dóna pas a l'abandonament i fracàs escolar. Necessitat de fer un protocol des de serveis socials per tractar la problemàtica."

"Davant del problema del fracàs escolar, es disposa la responsabilitat a les entitats socials que ofereixen recursos de suport a l'estudi i promoció de l'èxit escolar."

II. 4.2 L'ACOMPANYAMENT A L'ESCOLARITAT A SANT BOI DE LLOBREGAT

L'acompanyament a l'escolaritat es basa en un conjunt d'actuacions de col·laboració de l'Ajuntament amb els centres educatius orientades sobretot a dos grans àmbits. En primer lloc, el suport a les famílies en la seva funció educativa mitjançant la implicació de tota la comunitat educativa. En segon lloc, el treball amb els centres, les AMPA o altres entitats educatives per a la promoció del suport a l'estudi i les activitats educatives fora de l'horari escolar.

"Les dinàmiques del Barri no faciliten tampoc la dinàmica comunitària i la implicació de les escoles en dinàmiques d'implicació i participació al barri."

"Poca participació de la família en l'educació no formal."

"No tots els nens i nenes tenen un lloc adequat per a poder estudiar, ni un suport adequat."

"Falta de participació i treball conjunt entre els diversos actors en l'àmbit escolar (AMPAs, alumnat, professorat, etc). La implicació de les famílies a les activitats escolars és baixa."

"Cal una millor **organització de les entitats i les AMPAs**, treballant en base a objectius comuns, i oferint activitats engrescadores pels infants, joves i les seves famílies. Empoderament dels veïns/es organitzats."

69

"Seria necessari recuperar les escoles de pares com una ajuda les famílies amb temes tant delicats com són les drogues, o altre tipus de temàtica."

"Hi ha nois i noies que no tenen les **mateixes possibilitats que d'altres per accedir** a estudis superiors fora de l'etapa obligatòria. Quan les necessitats bàsiques ja estan garantides, han de poder accedir als estudis que vulguin amb les mateixes possibilitats. Cal recolzament no només econòmic, ja que cada cop és més complicat combinar universitat (o estudis) amb feina."

"Cal formació per famílies en temes com, resolució de conflictes o com fer front problemes debits de situacions concretes."

"Hi ha una necessitat de fomentar les activitats extraescolars per tal de poder oferir activitats, esports als infants i/o adolescents del barri".

a) PROJECTES EN DESENVOLUPAMENT

1. Suport a les famílies en la seva funció educativa

"Cal buscar les dinàmiques que facilitin el treball col·laboratiu entre famílies i escola, fent que tota la comunitat educativa participi."

1.1 Projectes de formació a famílies (Escola municipal de Mares i Pares)

"Cal generar espais de trobada i relació entre pares i mares, oferint formació que facilita la participació a la realitat del centre."

1.2. Suport a l'etapa educativa de 0 a 3 anys

1.2.1 Escoles bressol municipals

1.2.2 Espai nadó familiar

1.2.3 Catàleg de recursos 0-3

2. Projecte d'Activitats Extraescolars

2.1 Activitat de suport a l'estudi

2.2 Aprèn a estudiar

2.3 Acol·lida matinal

2.4 Catàleg d'activitats extraescolars

3. Escola de Música Blai Net

4. Suport pedagògic a centres

4.1 Activitats artístiques

4.2 Visites a l'Ajuntament

4.3 Guia d'activitats per a centres educatius

4.4 Programes en col·laboració amb agents educatius locals

5. Servei Local de Transició Escola Treball (SLTET)

6. Dinamització de projectes d'Aprenentatge servei

7. Participació educativa

7.1 CEM

7.2 CEC's

7.3 AMPA

8. Oficina Municipal d'Escolarització

9. Col·laboració amb els Casals d'Estiu Municipals

10. Col·laboració amb el programa Thao

B) LA FORMACIÓ PERMANENT

La formació permanent és clau en un moment de crisi com l'actual. Per a la inserció i reinserció al món laboral, caldrà estar actualitzat en tot moment. És per això que es prioritzen tots aquells recursos que ajuden a la millora de la qualificació i a l'actualització dels coneixements dels joves i de les persones adultes.

C) PROJECTES EN DESENVOLUPAMENT

1. Programa de qualificació professional inicial (PQPI)

2. Projectes d'universitats (Campus 365)

3. Escola per a persones adultes

4. Centre de Normalització Lingüística
5. Projecte Apropa't a la informàtica (ACTIC)
6. Servei d'informació de formació permanent
7. Catàleg de recursos de formació permanent (Bloc Aprèn i treballa)

"Mancaça general de l'oferta de formació no reglada (o sovint no arriba la informació)."

"Dins del institut on és l'espai on es troben els joves? existeix una falta de processos participatius que permetin l'apoderament dels joves/adolescents."

"A les escoles, crear "Escola de participació" per a famílies, que fomentin la vinculació dels pares i mares als CEIPs."

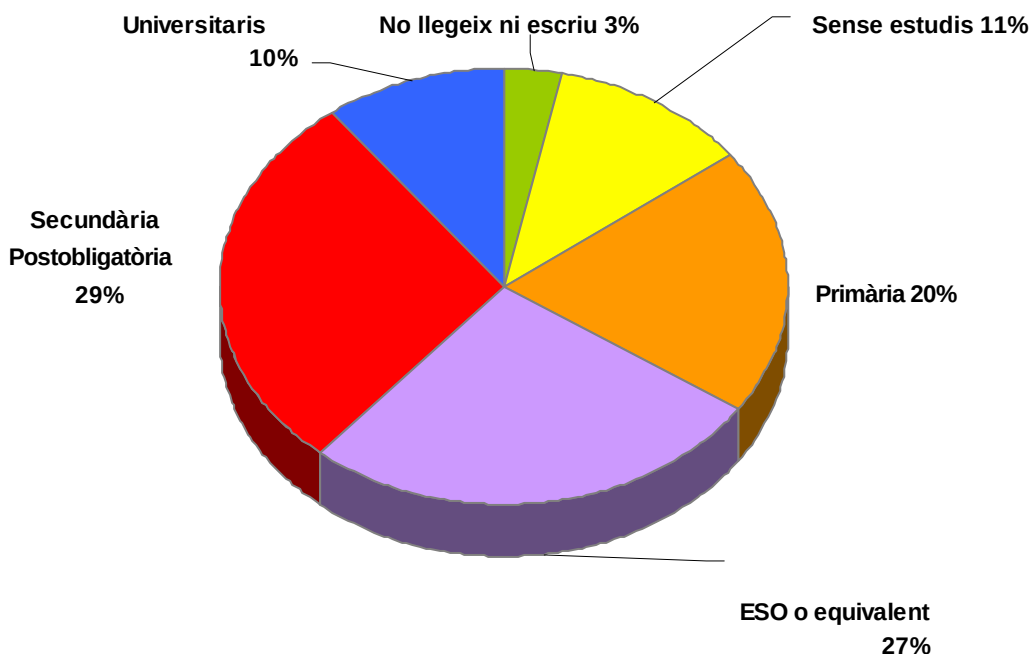
71

"Donar suport educatiu més enllà de l'institut".

II.4.3 EDUCACIÓ I JOVES

El 10,26% de la població major de 15 anys resident a Sant Boi té estudis universitaris: un 5% correspon a estudis de diplomatura i graus universitaris de 3 cursos universitaris acabats i un 5,3% correspon a titulats de cicle llarg o grau superior (llicenciats, enginyers, arquitectes) o doctors. Pel que fa als estudis secundaris, el 28,5% de la població ha completat estudis de secundària postobligatòria, batxillerat (i equivalents com BUP, COU i FP de primer o segon grau, mestratges i oficialies industrials, etc.), mentre que el 26,6% ha cursat estudis de secundària obligatòria o equivalent (EGB, batxiller elemental, etc.). El 20% de la població resident ha completat els estudis primaris, mentre que l'11% declara que sap llegir i escriure però que no va completar cap nivell d'estudis. Finalment, el 3,4% declara no saber llegir i escriure; d'aquests, en pràcticament tots els casos es tracta de persones a partir de 64 anys.

Nivell d'instrucció de la població de 16 anys i més. Sant Boi

72

Font: Padró Continu d'Habitants. 31 de desembre 2013

"Falten mecanismes per garantir el dret a l'educació, que tinguin en compte com oferir segones oportunitats. Millor coordinació i de vegades entesa entre els agents, famílies i professors per evitar el fracàs escolar i l'absentisme."

"Davant l'alt índex d'absentisme i fracàs escolar, cal trobar eines de motivació pel treball amb joves."

"Es nota un cert desànim en alguns joves (per què estudiar) s'aprecia un desnivell en relació a les actituds i conductes d'aquells que pateixen més la crisi que potser uns altres. És necessari poder donar resposta a famílies que abans del fenomen de la crisi econòmica eren ciutadans i ciutadanes amb una vida normalitzada i ara es troben patint les conseqüències de la crisi que indubtablement afecta als més joves."

"S'ha dissenyat un **pla local per prevenir l'absentisme escolar/fracàs escolar** però no s'ha arribat a posar en marxa, i el problema cada cop és més present als centres educatius, tant de primària com de secundària."

"Necessitat d'abordar el treball per pal·liar el fracàs escolar al institut Marianao i al Rafael Casanoves."

"Hi ha un veritable problema d'absentisme escolar que dona pas a l'abandonament i fracàs escolar. Necessitat de fer un protocol des de serveis socials per tractar la problemàtica."

73

"És necessari revisar com és fa **l'atenció a la diversitat**: cada itinetari personal és diferent, i les competències a acreditar no haurien de ser unificades, més enllà de l'adaptació curricular en l'ensenyament obligatori."

Dels residents a Sant Boi majors de 16 anys un 13,2% està estudiant i d'aquests, un 44,7% està cursant algun ensenyament no reglat, com ara idiomes o formació relacionada directament amb el lloc de treball; el 22,2% dels estudiants majors de 16 anys es troba cursant formació universitària: l'11,7% alguna titulació de grau mig, i el 10,5% titulacions de grau superior. Un 14,7 estan cursant estudis de Graus Formatius i un 7% estudis de Batxillerat.

"El sistema educatiu no respon a les necessitats dels joves, i el fracàs sempre s'atribueix als joves i no a les respostes que es dissenyen des de la institució educativa."

"No es detecten dificultats excepte entre els 15 i els 18 anys en relació a la oferta i la demanda dels cicles formatius. Actualment s'ha incrementat la oferta al Barri, a la Olivera tenim un centre de formació permanent, l'escola d'adults i un PQPI. A la Fundació Marianao tenim la UEC i el centre obert del Centre Don Bosco."

"Hi ha **poca oferta pels estudiants de +16 anys**, i la que hi ha és inestable. Ja no estan en edat d'escolarització obligatòria i costa veure on poden dirigir-se."

"Amb els joves que no acrediten l'ESO no hi ha alternatives de formació més enllà dels programes de garantia social o la formació ocupacional. Poca oferta formativa, i la que hi ha no està vinculada a l'accés al treball: falta d'ocupabilitat."

"A secundària, La principal necessitat que tenim és el tema de les beques, no tenim beques menjador perquè fem una jornada compactada però tampoc tenim beques de llibres."

II.4.4 L'EDUCACIÓ A SANT BOI DE LLOBREGAT (PETJADA EDUCATIVA 2010)

Tenint en compte l'estudi de "La Petjada Educativa del 2010" realitzat per la Unitat d'Assistència a la Planificació i a l'Avaluació (UAPA) es poden extreure conclusions que assenyalen que l'educació de les persones és fonamental per a la societat i que tots els esforços que es fan perquè sigui millor, més flexible i que aculli la diversitat, funcionen més o menys bé, però els recursos encara són insuficients. També veurem que els diversos agents de la comunitat educativa no coincideixen sempre en les percepcions que tenen del propi sistema educatiu.

Durant la realització de l'anàlisi s'ha anat reiterant que el sistema educatiu és inherent de la nostra societat perquè en forma part, però té diversos riscos. Un dels principals és que no compti amb tots els possibles agents, és a dir, amb la implicació d'altres àmbits: el món laboral, les famílies, etc. per millorar de manera continuada. També es detecta un altre risc important, i és que la responsabilitat directa de l'educació de la ciutadania adulta de demà ha quedat diluïda quant als rols perquè abans ho era de les famílies i dels docents principalment, i ara la trobem delegada en la societat en general, però ningú és, o se sent, del tot responsable que una bona part del jovent no s'engresqui prou amb l'aprenentatge, o pitjor encara, veiem com a normal la consolidació del fracàs escolar, i que no arribi a assolir els coneixements bàsics o que abandoni.

Per acabar, es detecta la necessitat de mantenir una xarxa de diàleg a la societat i poder arribar a acords, compromisos, implicació, i a la corresponsabilitat de tothom i des dels seus diferents rols, sobre el què volem i esperem que sigui el nostre sistema.

"Cal millorar la comunicació entre escola i famílies, per tal de poder fer un treball conjunt de prevenció del fracàs escolar. El treball amb les famílies ha de ser transversal."

"Moltes situacions de falta de motivació en els estudis, necessitat de fomentar des de primària la motivació dels nens i nenes per a estudiar, tot donant suport a les seves famílies"

"Treball en xarxa per fomentar el circuit educatiu, entre escoles i instituts per tal de fer el traspàs educatiu dels alumnes el positiu i acompanyat possible. Creació d'una taula amb els caps d'estudi i els directors dels centres per tal d'estar ben coordinats."

"Cal vetllar i cuidar la transició de l'etapa de primària a secundària, anant més enllà de traspàs puntual d'informació. S'ha de tenir en compte que hi ha una ruptura, s'abandona la situació familiar de les primeres etapes obligatòries."

Aquesta estudi es va basar en vuit preguntes, les primeres quatre expliquen la percepció que té la comunitat educativa respecte:

1. l'educació impartida
2. les motivacions que porten a no assolir l'ESO,
3. les motivacions i dificultats de qui acredita però no continua,
4. i les motivacions de qui acredita i continua dins del sistema.

Les altres quatre preguntes, a diferència de les primeres, són més concretes i abasten:

1. detectar si hi ha necessitat d'una línia d'Institut Obert de Catalunya (IOC),
2. la incidència de la mobilitat en nivells educatius baixos,
3. quines entitats fan formació,
4. el perfil dels col·lectius que utilitzen les entitats sense ànim de lucre amb finalitat formativa.

Per obtenir resposta a les preguntes plantejades més amunt, s'han utilitzat diferents tècniques, tant qualitatives com quantitatives.

L'educació de les persones és un dels pilars fonamentals de la societat, i que tot i sent l'objecte de la dedicació de la comunitat educativa no n'és exclusiu, perquè l'educació de les persones és, o hauria de ser, una responsabilitat social compartida.

El repte més important que es planteja és que tothom s'hi impliqui, començant pel personal docent, seguint pels alumnes, amb l'acompanyament de pares i mares, de les famílies, dels centres educatius, dels consells escolars, de les administracions, del món empresarial, fins a la societat en general.

"Manca el sentiment de pertinença a la comunitat educativa, que es transforma en baixa participació de les activitats escolars. Les famílies veuen les escoles com a espais tancats."

Seria ideal que tots aquests agents ho fessin de forma coordinada, contínua i segons la seva capacitat d'actuació: el món educatiu, l'empresarial, les administracions, i els grups o cercles socials (família nuclear, extensa, barri, entorn i xarxes socials...) tots aquests haurien d'estar en diàleg permanent i compartir una visió de corresponsabilitat.

"Cal apostar per la coordinació institucional entre les diferents administracions responsables: Generalitat, Ajuntament per tal d'unificar competències."

Ja és hora de deixar de qüestionar de qui és la culpa o buscar culpables, cal resoldre el veritable problema i trobar solucions, perquè els que reben l'educació avui són els nens i les nenes que esdevindran la ciutadania adulta de la societat de demà, i de moment són qui paguen les conseqüències.

El sistema educatiu ensenya les persones perquè tinguin preparació i bagatge per encarar el futur: ser una ciutadania amb drets i deures, tolerant, cívica, amb coneixement i en llibertat i respecte.

Com tots els sistemes té fites assolides, impensables fa poc, encara manté reptes antics, i en té de nous, perquè forma part de la societat, i aquesta està en evolució constant i en autoexigència permanent, i també té problemes, que indubtablement hem de resoldre entre tots i totes, per assolir un funcionament acceptable, sostenible i perdurable.

És indispensable garantir l'estabilitat normativa del sistema educatiu, per una banda facilitarà la conciliació amb la resta de variables que interactuen a la societat i per l'altra, comportarà que les millores i els canvis implementats puguin consolidar-se.

I sobre tot ha de tenir coherència perquè l'alumnat pugui assolir les diverses etapes educatives sense disruptions temporals.

El sistema educatiu reglat actual adopta i integra recursos per gestionar la diferència. Així, la diversificació curricular ofereix oportunitats per a tothom i procura fer-ho a mida de cadascú. També es coordina amb recursos externs per poder arribar allà on hi ha dificultats. Compta amb l'ajut de les administracions de manera general i també a nivell específic, encara que a vegades sigui limitat. Rep el suport d'entitats, d'associacions, etc. No obstant, aquests recursos com poden ser la diversificació curricular i la coordinació amb agents externs, cal veure si són i seran suficients per poder donar la resposta adient a les necessitats reals.

Tampoc podem ignorar la influència de la coexistència de diferents competències de coneixement de les tecnologies de la comunicació i la informació que es donen dins de la comunitat educadora, que són reptes a anivellar per aproximar les persones de la comunitat, i en podem trobar entre pares i mares, entre aquests i els fills, també hi ha diferències dins del mateix col·lectiu de professors i, per descomptat, entre el professorat i l'alumnat.

"Necessitat de moltes famílies de conèixer més sobre les TIC's per poder ajudar als seus fills en els estudis."

*"Noves pràctiques de risc relacionades amb les **noves tecnologies**. Cal oferir formació multidisciplinar sobre els problemes de les TIC a les famílies. (pares/informació/metge)"*

També hi ha una escletxa generacional: el professor o la professora que va esdevenir docent per vocació, va rebre una formació basada en uns instruments de transmissió de coneixement que ara han canviat i són uns altres de nous, sense tenir prou temps per avesar-s'hi i encara menys ser competent com per ensenyar-ne l'ús, i s'agreuja pel fet que l'alumnat sí que pertany a una generació TIC que no necessita ni instruccions, ni temps d'aprenentatge, perquè hi viu completament integrada i usa les noves tecnologies instintivament.

Un darrer pensament sobre la professió de docent, abans la persona que ensenyava era una figura de pes a la societat, i fins i tot, se la podia arribar a considerar una autoritat. Avui, no només no és influent, sinó que el col·lectiu ha sofert la pèrdua d'autoritat, ja no és una figura social forta. I per una altra banda, i en consonància amb la pèrdua que apuntem, també ha canviat la visió que en tenen els pares i les mares, que sovint es veu també en les seves actituds.

77

La manca més reiterada durant la realització d'aquest estudi ha estat la necessitat de recuperar l'ensenyament d'oficis, i tenir circuits alternatius per a la formació i l'ocupació del jovent que abandona abans d'hora, o que en fer-ho tot just quan ha acabat l'ensenyament obligatori, no li és gens fàcil l'accés al mercat laboral. La comunitat educativa suggereix diverses opcions perquè aquest jovent tingui contacte i experiències en el món real i laboral, tant des de dins com des de fora dels centres educatius, ja sigui a nivell comunitari i/o laboral. De fet, alguna de les propostes ja s'estan materialitzant en actuacions concretes, com són per exemple "Les cases per a nous oficis" i "L'aprenentatge i servei".

En definitiva, tenir recursos disponibles per poder tornar a preparar aquests nois i noies, amb una formació insuficient, i que puguin optar a un lloc de treball en condicions acceptables.

*"La vinculació del **teixit empresarial amb la formació** dels joves és insuficient. (Ex: pràctiques PQPI, estades a empreses, "aprenents")."*

"La Formació Professional hauria d'estar lligada a les necessitats de les empreses locals i comarcals, amb possibilitat de fer les pràctiques en aquestes mateixes empreses)."

*"Necessitat de crear un servei al barri, a l'abast del joves, per aquells joves que abandonen el institut. És per aquest motiu que és necessari tenir una **xarxa local de transició escola-treball**."*

*"No és clar el criteri a seguir amb la formació no reglada: **panorama desolador** condicionat per la caiguda del 50% dels programes, iniciatives de formació per a joves per l'ocupabilitat."*

Els resultats de l'enquesta duta a terme en aquest estudi, han posat de manifest que la correlació entre un nivell baix de formació i un nivell baix d'ocupació s'ha confirmat, i encara és més acusada del que es preveia.

Les persones amb poca preparació, es troben amb dificultats per inserir-se al mercat laboral, les quals s'han accentuat més en aquests dos últims anys per les dinàmiques adverses dels mercats, unes exigències majors i una competitivitat màxima, tal com queda reflectit en diversos punts de l'estudi.

"Manca un servei de suport als joves i les seves famílies, quant aquests joves es despenguen del sistema educatiu, quedant fora del circuit escolar."

78

*"Cal una **coordinació i planificació** conjunta amb tots els agents implicats de l'oferta de formació ocupacional i/o de segones oportunitats."*

"Necessitat d'ampliar els recursos (tant a nivell formatiu, com d'ajudes socials) per a aquells joves que es troben en l'interval d'haver acabat els seus estudis, però encara no tenir feina."

En relació a la ocupabilitat i la inserció al mercat laboral dels i les joves, es presenta la següent taula on es mostren dades de la inserció laboral dels joves i les joves de 16 a 29 anys, per nivell formatiu (2010)

(en percentatge)	No ESO	ESO	CF	BiU
Treballadors en actiu	33,7	37,9	63,1	51,6
Taxa d'atur	51,7	32,3	18	10,1
Població que troba feins en finalitzar estudis	31,9	35,2	51,2	51,8
Feina no qualificada	79,2	53,3	28,5	30,2
Contracte indefinit	52,5	56,2	63,4	59,5
Sense contracte	10,9	1,9	0,8	0
Taxa d'immigrants extracomunitaris	21,3	6,9	6,2	8,9

Hi ha una **correlació elevada entre els estudiants que no acrediten i la situació econòmica i laboral**. Els estudiants amb major formació (Cicles formatius, Batxillerat), tenen més probabilitats d'estar en actiu, tenen menys taxa d'atur, troben feina amb més facilitat.

La feina no qualificada normalment es correspon amb nivells de formació baix, ESO o no acreditació i amb major probabilitat de treballar sense contracte o amb contracte no indefinit.

La taxa d'immigrants extracomunitaris és major en els que no acrediten l'ESO en relació amb els que finalitzen l'ESO, Cicles i Batxillerat.

Segons dades del gener del 2013, els i les joves amb cicles formatius finalitzats són els qui en major mesura s'han integrat activament al mercat laboral i de forma més estable (el 63% treballa sota contractació indefinida).

La disponibilitat o no d'estudis secundaris és determinant en la inserció laboral dels i les joves: aquells que no tenen l'ESO finalitzada o no disposen d'ella, tenen nivells significativament més baixos d'activitat laboral, immediatesa d'inserció al mercat laboral i de contractació indefinida, a la vegada que nivells significativament més alts de taxa d'atur, de feina no qualificada i de treball sense contracte (en aquest cas, sobretot entre els i les joves sense acreditar l'ESO).

Els i les joves immigrades extracomunitàries tenen una presència destacada entre els qui no tenen l'ESO acreditada, amb les dificultats d'inserció sociolaboral que hem observat.

En base a aquestes dades, és imprescindible que el propi sistema educatiu estigui coordinat per poder oferir respostes amb les necessitats de professionals del mercat laboral, i s'ha d'evitar que entre ambdós àmbits de la societat hi hagi dificultats tècniques i/o legals.

Per tant, l'oferta formativa de l'ensenyament reglat ha de sintonitzar tot el que sigui possible a les necessitats de la demanda, tant a nivell d'oficis i/o cicles formatius com universitaris, i alhora s'ha d'adequar a les condicions i possibilitats físiques i psicològiques dels alumnes: optimitzar l'oferta de cicles, en varietat i en ubicacions, i disposar de més flexibilitat per a ajustar-se a la diversitat existent.

Hi ha d'haver compromís amb tota la resta d'agents socials, donant a conèixer millor el ventall d'oferta formativa en el si de la comunitat, i assegurant l'acompanyament en tot moment.

Però hem d'anar més enllà del sistema i centrar-nos en les persones, així podrem fer minvar la factura que generen les mancances. Per a això, s'ha de potenciar l'ajut i el seguiment durant aquest procés evolutiu i educatiu.

*"Dins de l'institut, on és l'espai on es troben els joves? existeix una falta de **processos participatius** que permetin l'apoderament dels joves/adolescents."*

"A les escoles, crear "Escola de participació" per a famílies, que fomentin la vinculació dels pares i mares als CEIPs."

*"**Més treball amb les famílies**, però no únicament des de l'escola, sinó que es facin, es dissenyin més propostes (des de les entitats i/o recursos) d'atenció familiars."*

*"Cal **empoderar aquelles famílies que tenen necessitats**, que es troben una situació de vulnerabilitat o bé que pateixen conflictes familiars. Actualment hi ha famílies que tenen problemes que no saben resoldre'ls per ells mateixos."*

Un punt primordial, atesa la situació de fracàs escolar ja admesa socialment, seria garantir l'assoliment dels coneixements bàsics de tothom sense excepció, incloent fites i aprenentatges pràctics que el verifiquin i puguin

continuar avançant. Garantit això, caldria que l'ensenyament fos més engrescador, que l'alumnat visqui el procés educatiu com un aprenentatge més útil, més pràctic i flexible, d'aquesta manera es podrien reconduir situacions d'abandonament o renúncia, evitar l'existència d'interrupcions temporals que incideixin en la desmotivació i retornar l'oportunitat d'èxit dins del sistema educatiu.

Igualment s'ha de fer èmfasi en què l'alumnat pugui prendre consciència de les seves habilitats i potencialitats reals: han de disposar d'acompanyament i orientació.

"Caldria que les escoles i el institut apostin més en el seu currículum per atendre alumnes que presenten una dificultat envers l'aprenentatge. Separar-los o bé fer càrrec a les entitats perquè cobreixin les seves necessitats fora de l'horari escolar no és la solució."

80

I aquí també hem d'encarar la situació de la població en risc d'exclusió fent prevenció, perseverar en cobrir tota la demanda d'alfabetització, i s'ha de posar a l'abast de totes les persones els recursos socials suficients per facilitar la integració social.

Hem de tenir present que la formació no hauria d'aturar-se necessàriament en acabar l'edat escolar o cenyir-se només a aquesta etapa vital, parlem llavors de **l'educació permanent**. Les persones han de poder optar a continuar formant-se al llarg de la seva vida i ha de ser de forma conciliada amb el treball i amb la vida personal i familiar.

Per a la població adulta, el sistema educatiu ha de poder respondre a la demanda de formació permanent, disposant del nombre suficient de places perquè sempre s'hi pugui accedir.

Les dades mostren que l'oferta de places i d'estudis de la ciutat, tot i que ha anat incrementant-se segons la demanda any rere any, encara no és suficient, sobretot si hi incorporem l'efecte de la crisi econòmica que ha provocat un increment a la demanda.

Cal pensar en el futur, actuant en el present i partint del passat com a punt de referència per redissenyar polítiques, que a vegades han estat un tant erràtiques o bé desfasades en el temps.

S'ha de reflexionar en clau de xarxa amb la implicació de forma corresponsable de tots i cadascun dels agents participants, si realment volem actuar i ser innovadors en un món educatiu, sostenible i durable.

*Hi ha poca difusió i/o manca d'informació de les iniciatives educatives que es duen a terme al barri
Manca un centre que agrupi tota la informació educativa i la posi a l'abast de la població, centralitzant tota la informació.*

II.5 LA SALUT

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix la salut com “ un estat de complet benestar físic, mental i social, i no solament l'absència d'afeccions o malalties.” Sobre la base d'aquesta premissa s'ha construït la monografia amb dades objectives i subjectius dels participants en els col·loquis. El coneixement de la salut de la població és un saber imprescindible per a la presa de decisions en salut ajustades a les necessitats de llurs habitants.

A nivell introductori cal dir que les opinions dels veïns i recursos del barri fonamentalment es mouen en la teoria de l'existència tendència “privatitzadora en el sector de la salut”

A conseqüència de les retallades pressupostàries efectuades per la generalitat, l'aïllament institucional, la falta de recursos i el desgast del personal sanitari. Aquesta situació afecta al servei i a la qualitat de l'atenció en el sector de la salut.

*“S'han de reforçar els temes de **salut comunitària**, creant una taula de treball que agrupi als recursos implicats.”*

*“Manca d'**assessorament i formació en temes de salut comunitària**.”
“Aposta per una formació que abordi temes relacionats amb la salut comunitària. És necessari un abordatge des de la perspectiva de la promoció de la salut comunitària, implicant també als equips d'atenció psicològica”*

“Els recursos d'atenció a la salut infantil i juvenil estan molt saturats, aquesta atenció podria tenir més qualitat però els serveis estan a tope”

A la ciutat de Sant Boi l'atenció a la salut de les persones està dividida en diferents àrees bàsiques de salut, centres mèdics, centres de dia, hospitals, centres soci-sanitaris i la Creu Roja.

Les Àrees bàsiques de salut estan situades als diferents barris en els quals està dividida la ciutat. Cooperativa – Molí Nou, Camps Blancs, **Cap Montclar (Marianao)** i Vinyets.

El Cap Montclar és el Centre d'Atenció Primària del Barri de Marianao, situat a;

C. de Pi i Margall, 115
08830 Sant Boi de Llobregat

Telèfon: 93 652 91 16

Fax: 93 640 90 52

Correu electrònic: mclar.bll.cp.ics@gencat.cat

Dins del servei del Cap Montclar situat al Barri de Marianao es donen diferents serveis a la comunitat, aquests són els següents:

Equip d'Atenció Primària Sant Boi de Llobregat 1

CAP Montclar
C. de Pi i Margall, 115
08830 Sant Boi de Llobregat

Horari: de dilluns a divendres de 8 a 21 hores.

Telèfon: 93 567 09 99 (programació de visites)

Fax: 93 640 90 52

Correu electrònic: mclar@baixll.scs.es

Centre d'Atenció Continuada Sant Boi de Llobregat

CAP Montclar
C. de Pi i Margall, 115
08830 Sant Boi de Llobregat

Horari: 24 hores

Telèfon: 93 640 05 48

Fax: 93 640 90 52

Correu electrònic: acontinuada.bll.cp.ics@gencat.cat

Centre d'Atenció Especialitzada Montclar

CAP Montclar
C. de Pi i Margall, 115
08830 Sant Boi de Llobregat

Telèfon: 93 652 91 10

Fax: 93 640 90 52

Correu electrònic: mclar@baixll.scs.es

Programa d'Atenció Domiciliària, Equip de Suport (PADES) Gavà-el Prat-St. Boi de Llobregat

CAP Montclar
C. de Pi i Margall, 115
08830 Sant Boi de Llobregat

Telèfon: 93 652 91 16

Fax: 93 640 90 52

Correu electrònic: mclar.bll.cp.ics@gencat.cat

Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva Gavà-el Prat-St. Boi-Castelldefels-Viladecans

CAP Montclar
C. de Pi i Margall, 115
08830 Sant Boi de Llobregat

Telèfon: 93 652 91 14

Fax: 93 640 90 52

Correu electrònic: pad.bll.cp.ics@gencat.cat

Observacions: Tarda jove. Control i seguiment de l'embaràs. Educació maternal. Atenció al puerperi. Atenció al postpart. Planificació i Orientació Familiar. Atenció ginecològica. Atenció menopausa.

“Cursos informatius a través de CAPS, a on anar davant una problemàtica, formació en salut mental a pares.”

“Les retallades en salut comporten llargues llistes d'espera, sobresaturació dels recursos d'atenció sanitària.”

“Els serveis sanitaris d'atenció bàsica es troben a les afores del barri, i els hi que ha estan saturats.

Algunes proves, com radiografia has de marxar a pobles colindants quan es disposa d'un hospital nou al municipi.”

“Falta de coneixement i formació en l'àmbit de la salut en professionals que treballen amb col·lectius de risc.”

A part de les àrees bàsiques de salut existeixen diferents centres mèdics al municipi de Sant Boi de Llobregat:

- El centre de Salut Mental Infantil i Juvenil Orienta.
- L'hospital General de Sant Boi Sant Joan de Déu.
- Parc Sanitari Sant Joan de Déu, centre assistencial de Salut Mental.
- L'Hospital Benito Menni, centre assistencial de Salut Mental.

II.5.1 SALUT MENTAL

a) Clúster de salut mental

El Clúster de Salut Mental que ofereix a les persones que sofreixen malalties mentals greus i a les seves famílies. Un espai on conflueixen la recerca, l'ensenyament i la cura d'aquestes patologies. Es planteja com una concentració geogràfica d'empreses, serveis i institucions interconnectats que comparteixen els reptes estratègics de l'assistència, la formació i la recerca.

b) Estudi LISMI

Existeix un estudi sobre el grau de compliment de la llei d'integració social de les persones amb discapacitat que conclou amb que pel que fa a l'ocupació de persones amb discapacitat àdhuc s'està lluny de la quota del 2% que fixa la Llei d'integració social dels minusvàlids en 1982. Concretament s'està a un 0,59 % d'arribar amb dades de l'octubre del 2007.

"Manca d'activitats de prevenció de malaltia mental i drogoaddiccions amb jovent i a les escoles."

"Més participació en justícia i salut mental per tal de coordinar esforços amb els que fan faltes o delictes a causa del seu transtorn."

"Seria necessària més coordinació entre salut física i mental i associacions de familiars i afectats. No hi ha suport a les famílies".

"Atendre a les persones que estan fora del circuit dels recursos de salut mental i del tractament de les drogodependències. Hi ha molta població que necessitaria dels recursos però queda fora del circuit."

"Tot i que Sant Boi té un pacte social constructiu, però és necessari continuar treballant per **desestigmatitzar la malaltia mental.**"

A nivell de barri la necessitat més comentada en els col·loquis realitzats és la de la inexistència d'una taula de salut comunitària que posi en relació diferents professionals per tractar d'abordar diferents temes relacionats amb la salut.

"Seria necessària **més coordinació entre salut física i mental** i associacions de familiars i afectats. No hi ha suport a les famílies."

*“Donar **formació als agents implicats en justícia sobretot infanto-juvenil** per detectar quan és un tema de salut mental per adreçar-los als agents adequats.”*

II.5.2 SALUT COMUNITÀRIA

Així i tot, pel que fa a la promoció de salut preventiva, comunitària a nivell de centres d'atenció primària en Sant Boi queda molt camí que recórrer. Resulta paradoxal observar com malgrat disposar d'una estructura sanitària d'atenció integral als malalts i famílies afectats per malalties mentals pionera en molts sentits, no s'ha evolucionat en aquest sentit pel que fa a la salut, a nivell de centres d'atenció primària. Encara que cal dir que fins i tot en el tractament de la malaltia mental existeixen manques importants en diferents aspectes. No s'ha avançat prou en la potenciació de medicines alternatives que es diferenciïn de la medicina clàssica.

*“**Potenciar recursos naturals** com complements de la medicina, falta de creació d'espais per la recuperació del contacte amb la terra.”*

*“Falta conscienciar i potenciar **l'agricultura ecològica**, la permcultura així com els horts urbans. Cal més informació sobre la protecció agroalimentària.”*

Resulta sorprenent constatar que no existeix ni tan sols un consell sectorial que funcionaria com a òrgan consultiu de participació format per representants d'experts i entitats en relació a la salut. Es constata que no hi ha un suficient acompanyament a nivell integral de les persones que pateixen malalties mentals fos del circuit clàssic de centres psiquiàtrics. No es tenen en compte les gran varietat de dimensions en les quals pot afectar el fet de sofrir una malaltia mental.

No s'adona a nivell general de malalties específiques que són conseqüència de les pròpies deficiències del sistema sanitari. En els col·loquis i entrevistes es constata de manera molt clara aquest fet.

“S'ha de reforçar els temes de salut comunitària, creant una taula de treball que agrupi els recursos implicats”

*“Crear una **xarxa de treball conjunt entre els agents de salut**, adoptar línies de promoció de salut comunitària.”*

*"No hi ha una aposta clara de **promoció de salut preventiva, comunitària**. Els centres de salut enfoquen les seves intervencions al tractament de situacions on el problema de salut ja existeix."*

Es detecta d'altra banda un efecte al revés en el qual cada vegada hi ha més persones majors que han de fer-se càrrec d'altres familiars per efectes de la crisi econòmica actual. Pel que ha aquesta conseqüència es refereix, les estratègies en el que correspon als centres de salut és completament inexistent.

*"Penso que s'hauria d'adoptar la **perspectiva de gènere en l'atenció a la salut**. És necessari crear una cicle de xerrades sobre promoció de la salut, una taula de salut comunitària."*

*"Necessitats de famílies que tenen al seu càrrec a persones grans en **situació de dependència** a les que cal donar suport."*

"L'espai d'atenció a joves que volen recolzament en temes de consum de tòxics no és l'adequat. Està molt pensat per a adults, i els joves es fan enrera."

*"Promoure grups de **voluntariat per a l'acompanyament** de les persones amb malaltia mental una vegada reben l'alta hospitalària."*

*"**Necessitat d'acompanyament, assessorament, formació** per aquelles persones i/o professionals que tenen dificultats per entendre diferents situacions de salut amb les que poden estar convivint. "*
"Cada vegades es detecta que hi ha més persones grans que s'han de fer càrrec d'altres familiars."

"Banc d'aliments que siguin aliments saludables"

II.5.3 HÀBITS ESPORTIUS DE LA POBLACIÓ DE SANT BOI

L' Oficina d'Avaluació de Serveis i Qualitat i el Servei d'Esports de la Diputació de Barcelona, per encàrrec i amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, van realitzar una enquesta sobre els Hàbits Esportius dels ciutadans de Sant Boi de Llobregat.

Àrea de Governança | Esport - 01/06/2009

L'Enquesta d'Hàbits Esportius de Sant Boi de Llobregat és un estudi sobre la pràctica esportiva i els hàbits en relació a la pràctica d'esports per part de la població. Aquesta enquesta es va realitzar a persones a partir de 16 anys residents a Sant Boi, i reflexa la realitat de les relacions entre la població i l'activitat física. A l'Enquesta s'analitza quants entrevistats fan alguna activitat físico-esportiva i quina o quines són aquestes activitats. Aquesta és una qüestió que a l'estudi s'abordava de dues maneres diferents: d'una banda, l'autopercepció de la pràctica d'activitats físico-esportives, d'una altra, es plantejava una bateria de preguntes per avaluar objectivament aquesta pràctica. Un cop establert quin és el nivell d'incidència de l'activitat físico-esportiva en la població de Sant Boi de Llobregat, el segon apartat descriu com és aquesta activitat. És a dir, quina és la seva intensitat, com es distribueix al llarg de l'any i quines són les hores en que és més habitual fer alguna d'aquestes activitats.

"Poca oferta esportiva fora de la que es promou des dels clubs esportius. Es van perdre els valors saludables i de cooperació de l'esport."

"Cal fomentar l'esport al barri, no necessàriament vinculat a clubs o empreses privades que ho gestionin. Aprofitar els espais públics."

"Hi ha una manca d'oferta esportiva de qualitat i a un preu més assequible. Si n'hi ha, no es coneixen."
"L'oferta esportiva per 0-3 anys és molt baixa."

*Caldria fixar unes **quotes socials** pels discapacitats o persones amb renda baixa."*

*"Facilitar l'esport en família per **promoure salut i cohesió comunitària**."*

*"Promoció d'**hàbits saludables** mitjançant l'esport: xerrades, iniciatives obertes al barri, etc."*

*"No hi ha una veritable **promoció per dur a terme una alimentació saludable i dieta equilibrada**. Importància i necessitat de fer un treball preventiu tant amb els infants com amb les seves famílies."*

Si fem referència a les dades obtingudes per part de la ciutadania, a partir de l'enquesta, en relació als equipaments esportius del municipi podem concloure que:

- Del conjunt dels que practiquen activitats físico-esportives del municipi, el 37,4% utilitza les instal·lacions esportives de Sant Boi de Llobregat. Considerant bona (57,0%) o molt bona (29,0%) la valoració de les instal·lacions.

- Si s'analitzen per conceptes, la valoració de les instal·lacions esportives del municipi, són l'atenció a l'usuari amb una valoració de 91,4% i la neteja amb un 89,8% de bona-molt bona, els aspectes millor valorats.
- Els ciutadans del municipi, consideren amb un 17,2% que és important la construcció de més instal·lacions esportives. És rellevant el 49,0% del ciutadans que no demana cap actuació i el 7,3% no que demana res.

*"Augmentar les iniciatives d'accés lliure de **promoció de l'esport als espais públics del barri.**"*

*"No hi ha **piscina al barri.**"*

CONCLUSIONS A L'ENQUESTA D'HÀBITS SALUDABLES A SANT BOI (2007)

Enquesta realitzada per l'Oficina d'Avaluació de Serveis i Qualitat de la Diputació de Barcelona.

- El 42,3% dels ciutadans de Sant Boi de Llobregat, de més de 16 anys, responen afirmativament a la pregunta: vostè fa esport. Situant-se per sobre de la mitjana estatal (37%) per sota de la catalana (aproximadament al 2004 un 46%).
- Quan es pregunta per les activitats físico-esportives realitzades algun cop en els últims 12 mesos (córrer per un parc, anar en bici, caminar, petanca, etc), el percentatge s'incrementa, arribant al 82,8%. La mitjana catalana és del 89,4%.
- Per sexes, són els homes amb un 85,9% qui fan més activitat física, les dones amb un 79,9% s'apropen considerablement.
- Les activitats físiques més realitzades són: caminar (com exercici físic) amb un 46,5% i la natació recreativa amb un 27,5%. Al voltant del 10% apareixen: anar en bicicleta, córrer, bici estàtica i gimnàstica de manteniment.
- L'edat de major realització d'activitats físico-esportives es situa a la franja dels 16 al 34 anys amb un 87,2%. Destacant que a partir dels 35 anys la pràctica disminueix.
- Segons l'activitat, els estudiant amb un 95,1% manifesten haver fet alguna activitat físico-esportiva en els últims 12 mesos.

- La motivació principal per fer esport a Sant Boi de Llobregat és la diversió en un 45,1% seguit de prop per qüestions de salut (33,6%) i estar en forma (20,9%). Altrament, el principal motiu per no fer esport és la manca de temps (47,6%).
- El 68,0% dels enquestats no és ni soci, ni abonat, ni federat.
- Tot i que la pràctica regular a Sant Boi de Llobregat (39,3%) és prou similar a la mitjana catalana (44,6%), és de destacar el 40,5% dels practicants que no són conscients de la seva pràctica esportiva. (la mitjana catalana es situa al 31,5%)
- El caminar, la natació recreativa i anar en bici, tot i ser pràctiques realitzades a Sant Boi de Llobregat, es situen per sota de la mitjana catalana.

ⁱ Font: Ajuntament Sant Boi de Llobregat.

ⁱⁱ Font: Ajuntament sant Boi de Llobregat

ⁱⁱⁱ Font: La petjada educativa. Unitat d'Assistència a la Planificació i a l'Avaluació (UAPA).

^{iv} Font: Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

^v Font: Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

^{vi} Font: Àrea de participació i ciutadania Ajuntament de Sant Boi.

^{vii} Unitat d'Assistència a la Planificació i a l'Avaluació (UAPA). Av. PDC Període 2010-2012 Ajuntament de Sant Boi.